

Jaarverslag 2025

Inhoud

Inhoud	2
Voorwoord.....	5
1. BESTUURSVERSLAG	6
1.1 Doelstelling, missie en visie	6
1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm	6
1.1.2 Omschrijving van de doelstelling.....	6
1.1.3 Missie en visie	6
1.1.4 Juridische structuur	6
1.1.5 Statutenwijzigingen	6
1.2 Risico's en onzekerheden	7
1.2.1 Financiële risico's	7
1.2.2 Bedrijfsrisico's	9
1.2.3 Reputatierisico's	11
1.3 Doelrealisatie	13
1.3.1. Impact.....	13
1.3.2. Activiteiten en financiële positie	14
1.4 Financieel beleid en resultaten	20
1.4.1 Financiële positie.....	20
1.4.2 Resultaat	21
1.4.3 Kengetallen	22
1.4.4 Beleid kosten en methoden van fondsenwerving	22
1.4.5 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen	22
1.4.6 Beleggingsbeleid.....	23
1.4.7 Analyse Baten en Lasten	23
1.5 Governance.....	24
1.5.1 Samenstelling bestuur en toezichhoudend orgaan.....	24
1.5.2 Taak en werkwijze van directie en Raad van Toezicht	24
1.5.3 Bezoldigings- en vergoedingenbeleid	24
1.5.4 Wijze van benoemen en zittingsduur van directie en Raad van Toezicht	24
1.5.5 Verslag toezichhoudend orgaan	25
1.5.6 Gedragscode en richtlijn	26
1.5.7 Databeveiligingsbeleid	26
1.5.8 Integriteitsbeleid	26
1.6 Verwachte gang van zaken.....	28
1.6.1 Pad 1: Meer ontwikkeling van proefdiervrije modellen.....	29
1.6.2 Pad 2: Verhoging van de acceptatie van proefdiervrije innovaties	29
1.6.3 Pad 3: Meer gebruik van proefdiervrije modellen	29
1.6.4 Fondsenwerving.....	29
1.6.5 Communicatie	30
1.6.6 Mensen en Middelen.....	30
2. JAARREKENING	32
2.1 Geconsolideerde Balans per 31 december 2025.....	32
2.2 Staat van geconsolideerde baten en lasten.....	33
2.3 Geconsolideerde Resultaatbestemming	33

2.6 Grondslagen van waardering en bepaling van het geconsolideerde resultaat.....	36
2.6.1 Algemene grondslagen	36
2.6.2 Vergelijkende cijfers	37
2.6.3 Algemene grondslagen van waardering	37
2.6.4 Materiële vaste activa	37
2.6.5 Effecten	37
2.6.6 Reserves en fondsen	37
2.6.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva	37
2.6.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling.....	37
2.6.9 Baten.....	38
2.6.10 Lasten.....	38
2.6.11 Personeelsbeloning.....	38
2.6.12 Kostentoerekening	38
2.7 Toelichting op de geconsolideerde balans.....	39
2.7.1 Materiële Vaste activa.....	39
2.7.2 Effecten	40
2.7.3 Vorderingen en activa	40
2.7.4 Liquide middelen	40
2.7.5 Reserves en fondsen	41
2.7.6 Bestemmingsfondsen.....	42
2.7.7 Langlopende schulden	43
2.7.8 Overige schulden en nog te betalen	43
2.7.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen	43
2.8 Toelichting op de baten.....	44
2.8.1 Baten	44
2.8.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	44
2.8.3 Financiële baten en lasten	44
2.8.4 Bestemmingsfondsen.....	45
2.9 Toelichting lasten	46
2.9.1 Projectbijdragen	46
2.9.2 Communicatiekosten.....	46
2.9.3 Personeelskosten.....	46
2.9.4 Huisvestingskosten	47
2.9.5 Kantoorkosten	48
2.9.6 Algemene kosten.....	48
2.9.7 Afschrijvingen.....	48
2.10 Enkelvoudige Balans en Staat van baten en lasten	49
2.10.1 Enkelvoudige Balans per 31 december 2025	49
2.10.2 Aansluitingsoverzicht Reserves en Fondsen	50
2.10.3 Enkelvoudige Staat van baten en lasten.....	50
2.10.4 Aansluitingsoverzicht saldo Baten en Lasten	51
2.10.5 Enkelvoudige Resultaatbestemming.....	51
2.11 Grondslagen van waardering en bepaling van het enkelvoudige resultaat	52
2.11.1 Algemene grondslagen	52
2.11.2 Vergelijkende cijfers	52
2.11.3 Algemene grondslagen van waardering	52
2.11.4 Materiële vaste activa	52
2.11.5 Effecten	52
2.11.6 Reserves en fondsen	52
2.11.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva	53

2.11.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling	53
2.11.9 Baten	53
2.11.10 Lasten	53
2.11.11 Personeelsbeloning	53
2.11.12 Kostentoerekening	53
2.12 Ondertekening	55
3. OVERIGE GEGEVENS	56
3.1 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant	56

Voorwoord

Een wereld waarin proefdiervrije modellen de norm zijn. Een wereld waarin wetenschappers elkaar openlijk bevragen: 'Gebruik jij écht nog proefdieren voor je onderzoek?'. Daar droom ik van. In die wereld is het geen vraag meer óf proefdiervrije modellen net zulke goede of zelfs betere resultaten opleveren voor het menselijk lichaam. In die wereld is het vertrouwen in proefdiervrije modellen hoog, bij zowel universiteiten en andere kennisinstellingen als bij bedrijven.

In 2024 bedachten we een plan om deze droom uit te laten komen. En sinds 2025 voeren we dit actiegerichte impactplan ook daadwerkelijk uit. Hiermee werken we aan meer innovatieve, proefdiervrije modellen, aan meer vertrouwen in die modellen en – als klap op de vuurpijl – aan meer gebruik van deze proefdiervrije modellen in onderzoek. Want alleen zo zorgen we ervoor dat er ook écht steeds minder proefdieren hoeven te lijden.

Het afgelopen jaar gebeurde er veel: we financierden onderzoek naar proefdiervrije en diervrije innovaties, we hielpen deze innovaties in de markt te zetten en we inspireerden (jonge) wetenschappers met succesverhalen. Ook startte vorig jaar in Utrecht het Ombion Centrum voor Proefdiervrije Biomedische Translatie; een centrum dat onderzoekers helpt nieuwe medicijnen te ontwikkelen zonder dieren. Verder verschoof er het een en ander op politiek vlak: de Europese Commissie presenteerde een routekaart naar een proefdiervrije wereld en de Eerste Kamer besloot dat subsidie naar apenonderzoek in Nederland de komende 5 jaar stapsgewijs verschuift naar proefdiervrij onderzoek. Fantastische ontwikkelingen waar wij bij betrokken waren en zijn.

Verder kijken we met trots terug op een mooi Proefdiervrij Event, waar een steeds verder groeiende groep wetenschappers, beleidsmedewerkers en vertegenwoordigers uit het bedrijfsleven bij elkaar kwam en op zoek ging naar mogelijkheden om samen op te trekken. Het afgelopen jaar vergrootten we bovendien onze naamsbekendheid. Belangrijk, want hoe meer mensen ons kennen en ondersteunen, hoe groter de stappen die wij kunnen zetten. Dit deden we met succes; we groeiden licht naar ruim 37.000 donateurs. Ik ben onwijs dankbaar voor elke euro die deze mensen ons toevertrouwen; dank u wel!

Aan het begin van dit voorwoord vertelde ik over onze droom van een wereld waarin proefdiervrij onderzoek de norm is. Maar wat betekent dat eigenlijk? Ons doel is heel concreet: wanneer 75% van de biomedische en biotechnologische proefschriften bij onderzoekers aan Nederlandse universiteiten wordt gedaan met behulp van proefdiervrije modellen, is die norm wat ons betreft bereikt. We zien dit als een essentiële tussenstap op weg naar een wereld waarin geen enkel dier meer proefdier hoeft te zijn. De afgelopen jaren zetten we mooie stappen in die richting, incasseerden we een tegenvaller hier en daar en krabbelden we strijdbaar weer op. In dit jaarverslag 2025 leest u er alles over. En heeft u na het lezen nog vragen? Neem dan gerust contact met mij op. Ik ga graag met u in gesprek.

Debby Weijers

Directeur Proefdiervrij
Weijers@proefdiervrij.nl

1. BESTUURSVERSLAG

1.1 Doelstelling, missie en visie

1.1.1 Statutaire naam, vestigingsplaats en rechtsvorm

Stichting Proefdiervrij is in het handelsregister van de Kamer van Koophandel en Fabrieken voor Den Haag ingeschreven onder nummer 27183084. De statutaire naam is Stichting AVS Proefdiervrij, statutair gevestigd in Den Haag. De rechtsvorm is een stichting.

1.1.2 Omschrijving van de doelstelling

De stichting stelt zich tot doel de bevordering van eerbied voor het leven en voor levende individuen in het bijzonder, alsmede de bestrijding van dierproeven en voorkomen/ vervangen van dierproeven en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.

Onder proeven op mensen en dieren worden verstaan alle handelingen voor experimentele, medische, wetenschappelijke en commerciële doeleinden, tenzij het geheel van deze handelingen tot doel heeft, dan wel geacht kan worden ten doel te hebben, het belang van de betrokken individuen zelf of als de betrokken mens vrijelijk, onbeïnvloed en na de mogelijkheid te hebben gehad tot een verantwoorde keuze te komen hiertoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven

1.1.3 Missie en visie

Onze missie

Een proefdiervrije wereld die beter is voor dier en mens.

Visie

Proefdiervrij is overtuigd dat proefdieren op een dag niet meer nodig zullen zijn door de ontwikkeling en implementatie van innovatief onderzoek. Wij laten zien dat het anders kan en waar het anders moet.

1.1.4 Juridische structuur

Proefdiervrij is een zelfstandig opererende stichting met twee steunstichtingen: de Anti-Vivisectie Stichting (AVS) en de Stichting Schoonheid zonder Wreedheid (SSZW). De AVS is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag onder nummer 41150190 en is statutair ingeschreven in Den Haag. De SSZW is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel Den Haag onder nummer 41149773 en is statutair gevestigd in Den Haag.

1.1.5 Statutenwijzigingen

In 2025 zijn de statuten gewijzigd. De belangrijkste aanleiding was de gewijzigde Wet Bestuur en Toezicht Rechtspersonen (WBTR). Tevens is een algehele update uitgevoerd waarbij ook de nieuwste CBF normen zijn meegenomen. De statutenwijziging is ook aanleiding geweest voor het updaten van het directie- en Raad van Toezicht reglement.

1.2 Risico's en onzekerheden

Bij Proefdiervrij onderscheiden we financiële risico's, bedrijfsrisico's en reputatierisico's. Een analyse van deze risico's en bijbehorende mitigerende maatregelen wordt jaarlijks geüpdatet. Als risico's optreden, geeft de raad van toezicht gevraagd en ongevraagd advies en werken de toezichthouders waar nodig mee aan een oplossing.

1.2.1 Financiële risico's

Baten

De inkomsten van Proefdiervrij bestaan vooral uit donaties van particulieren en nalatenschappen. Economische ontwikkelingen en ontwikkelingen in de 'geefmarkt' hebben dus veel invloed op hoeveel geld er binnenkomt. De geefmarkt wordt beïnvloed door interne inzet (onze donateurscommunicatie en campagnes) en door externe omstandigheden zoals oorlog en inflatie. Om ervoor te zorgen dat we onze doelstellingen ook halen als onze inkomsten (tijdelijk) tegenvallen, houden we een continuïteitsreserve aan. Hoe hoog moet deze continuïteitsreserve zijn om ook bij tegenvallers financieel gezond te blijven? Dat hebben we bepaald met het gemiddelde bedrag uit twee risicoanalyses: een worstcasescenario aan de ene kant en een scenario in het verlengde van de resultaten van de afgelopen jaren aan de andere kant. We stelden de risicoanalyse op met interne adviseurs. De kosten in het worstcasescenario zijn lager dan die van het scenario op basis van de afgelopen jaren. Dat komt omdat we de afgelopen jaren bewust veel investeerden. De continuïteitsreserve stelden we vast op het gemiddelde van deze twee scenario's: € 1.578.763,- euro. Deze reserve houdt ons financieel weerbaar: eventuele tegenvallende inkomsten zitten het uitvoeren van het Impactplan 2025-2028 dan niet meteen in de weg.

In 2024 zagen we een duidelijk dalende trend in particuliere giften en toezeggingen. Doordat we een aantal jaren weinig konden investeren in fondsenwerving, liep zowel het aantal donateurs als het aantal donaties terug. Omdat we volledig afhankelijk zijn van deze fondsen, hebben wij in het impactplan 2025-2028 een uitbreiding van ons eigen team opgenomen: we investeren hiermee in de toekomst. In 2025 leverde dat ons een stabiel en sterk team Fondsenwerving op, met een goede combinatie van expertise en creativiteit. En het team heeft succes: de dalende trend in giften en toezeggingen lijkt te zijn doorbroken. Eind 2025 is het resultaat op zowel aantal donateurs als inkomsten positief en boven het gestelde doel.

Lasten

Stichting Proefdiervrij financiert wetenschappelijk onderzoek bij universiteiten en kennisinstellingen. We doen dat op verschillende manieren:

- a) In 2013 tekenden we een overeenkomst met ZonMw. In het programma 'Meer Kennis met Minder Dieren' (MKMD) bundelt ZonMw een volledig pakket aan procedures voor toekenning en voortgangscontrole van projecten. Van dat pakket aan procedures maken wij gebruik voor het toekennen van een deel van onze financiering (zie ook 1.3 Doelrealisatie). In 2025 was er geen toezegging binnen het programma, doordat er in 2024 een grote toezegging is gedaan (à € 600.000); modules van het programma liepen in 2025 door. We verspreiden onze projectgelden over een reeks van projecten die ZonMw in dat jaar binnen het programma honoreert. Als een project uiteindelijk toch niet doorgaat, is de impact op de uitgaven van Proefdiervrij hierdoor gering. Bovendien kunnen we dankzij de samenwerking met ZonMw uit meerdere projecten (die zij honoreren) kiezen: we hoeven immers niet het hele project te financieren, maar kunnen ook kiezen voor het medefinancieren van een kleiner deel. Zo breiden wij ons netwerk uit en hebben we een fijne variatie aan onderwerpen voor communicatiedoelinden. Bovendien heeft ZonMw de personele en administratieve inrichting om wetenschappelijke calls op te zetten en te monitoren, met een wetenschappelijke adviescommissie. Door hierbij aan te sluiten, hoeven wij zelf geen middelen vrij te maken om dit alleen op te tuigen.

In 2025 is de raamovereenkomst voor het programma Meer Kennis met Minder Dieren aangescherpt. Er zijn in dat jaar geen bijlagen toegevoegd.

- b) Naast het financieren van wetenschappelijke projecten vanuit het programma Meer Kennis met Minder Dieren van ZonMw, haken we ook aan bij andere bestaande trajecten van subsidieverstrekking (bijvoorbeeld NWO, Horizon, Health Holland). Dit zijn programma's die, met behulp van wetenschappelijke commissies, de kwaliteit en relevantie van projectaanvragen beoordelen. We doen hier aan 'co-financiering': dit is een vorm van financiering waarbij verschillende partijen samen investeren in een project. Gespecialiseerde partijen houden zich in deze samenwerkingen bezig met het controleren van wetenschappelijke vereisten; wij richten ons specifiek op de vraag of een onderzoek aansluit bij onze missie. Door dit soort projecten te co-financieren, maken we met een relatief kleine bijdrage grote impact.

In 2025 zegde Proefdiervrij een groot deel van haar beschikbare onderzoeksbudget via cofinanciering toe aan 8 projecten die door verschillende subsidieverstrekkingen zijn gehonoreerd. Sinds 2023 financieren wij daarnaast een klein aantal projecten zelfstandig. Het gaat hier onder andere om pilotprojecten die in het klein de richting van een groter onderzoek testen. In 2025 hebben we aan maar liefst 18 projecten een bedrag van maximaal 5000 euro toegezegd: 11 van deze projecten richtten zich op diervrij onderzoek. Deze projecten waren dus proefdiervrij én onderzochten tegelijkertijd of in-vitro modellen volledig zonder dierlijke materialen als foetaal kalfserum of matrigel konden worden gedaan. We riepen onderzoekers op om diervrij onderzoek te doen; met succes dus!

Aan het bijdragen aan projecten via cofinanciering kleeft ook een risico: het aantal projecten waar wij aan bijdragen is afhankelijk van de aanvragen die de subsidieverstrekking honoreert. In theorie kan dit dus variëren van nul euro tot het maximaal toegezegde bedrag bij alle projecten. Om zelf grip te houden op het aantal honoreringen (en daarmee het bereiken van onze doelstellingen) zetten wij daarom slechts een deel van de doelbesteding in via cofinanciering. Daarnaast zetten we eigen projecten op en werken we samen met ZonMw. In de praktijk zagen we de afgelopen jaren dat een relatief hoog percentage van de door ons met cofinanciering ondersteunde projecten in de praktijk ook daadwerkelijk gefinancierd wordt. Toch is dat percentage natuurlijk niet 100%: mede daardoor blijft het een uitdaging om het volledig begrote budget op beleid uit te geven. Om het risico op te grote afhankelijkheid van subsidieverstrekkingen nog verder te beperken, houden wij continu zicht op kansen voor nieuwe projecten. In 2025 hadden we al vroeg in het jaar ons volledige budget toegezegd; wetenschappers weten ons steeds beter te vinden. Een deel van dat toegezegde bedrag is later weer vrijgekomen, doordat het project niet door de subsidieverstrekking gehonoreerd werd.

In 2025 werden acht projecten waarvoor wij een financiële toezegging deden, nog niet toegekend door de subsidieverstrekking. We verwachten dat dit in 2026 alsnog gebeurt.

Een ander risico is: meer toezeggen dan we kunnen uitgeven. Dit ondervangen we eenvoudig door altijd uit te gaan van honderd procent honorering. Zo zeggen we nooit meer toe dan we ons kunnen veroorloven. Dit beleid hielden we ook in 2025 aan. Wel hielden we continu extra mogelijkheden voor toezeggingen aan kwalitatief sterke wetenschappelijke projecten in de gaten.

- c) In 2025 ondersteunden we – naast co-financiering en financiering via ZonMw – ook 3 projecten als belangrijkste (zelfstandig) financier: het gaat om projecten met een sterke ambassadeur en met een hoge kwaliteit en relevantie. Deze projecten vielen net buiten de boot in andere aanvraagprocessen, omdat het budget simpelweg niet toereikend was.

Een project dat we sinds 2020 op eigen initiatief draaien, is de Proefdiervrij Venture Challenge: een programma van twaalf weken waarin we samen met de experts van GameChanger Challenge B.V. onderzoeksteams ondersteunen. Tijdens het traject leren deze onderzoekers om hun wetenschappelijke bevindingen door te vertalen naar een businessplan. Belangrijk, want alleen proefdiervrije modellen die ook daadwerkelijk verspreid en gebruikt worden, maken proefdieren écht overbodig. In 2025 organiseerden we alweer de 5de editie. We kregen maar liefst 9 aanmeldingen, waarvan we er 4 gehonoreerd hebben. De challenge werd opnieuw financieel ondersteund door

Stichting Universitas en de prijsuitreiking voor het winnende team vond plaats tijdens het Proefdiervrij Event.

Bij elkaar opgeteld hebben we met al onze samenwerkingen, cofinancieringen en eigen projecten in 2025 in totaal 652.503 euro bijgedragen aan projecten.

Aangezien we een aantal jaren op rij een mooi positief resultaat neerzetten, hebben we in 2022 een plan opgesteld voor de besteding van opgebouwde reserves (de 'bestemmingsreserve projecten'). In dit plan is financiële ondersteuning voor een aantal grote projecten benoemd. Een van deze projecten, genaamd Vital Tissue, is in 2023 gestart. Een andere bestemming was een grote aanvraag bij het Nationaal Groeifonds: in 2024 is het project 'Centrum voor Proefdiervrije Biomedische Translatie' toegekend, waarmee onze bijdrage van 75.000 euro een fantastische bestemming kreeg. Een derde project – de oprichting van een bijzondere leerstoel – liep vertraging op. We zijn nog steeds in nauw contact met de initiatiefnemers en bekijken de komende tijd hoe we elkaar kunnen ondersteunen in dit complexe traject.

In de financiële en contractuele procedures werken we met een strikte functiescheiding. Het aanscherpen van de administratieve organisatie staat jaarlijks op de agenda. Zo hanteren wij in deze administratieve organisatie het 'vierogenprincipe' consequent. Dit houdt in dat financiële handelingen en overeenkomsten altijd door minstens twee personen gecontroleerd en gefiatteerd worden. Alleen de directie is bevoegd om transacties en overeenkomsten te ondertekenen. De directie fiatteert, de staf controleert. Vanaf 2024 is er ook een praktische functiescheiding: dit betekent dat twee financieel medewerkers bevoegd zijn voor het klaarzetten van overboekingen en transacties, die de directeur vervolgens kan verzenden. In geval van ontstentenis of belet (afwezigheid) van de directeur, is de voorzitter van de raad van toezicht bevoegd en benoemd om deze taak van de directeur over te nemen.

Er zijn geen nieuwe specifieke financiële risico's ontstaan voor Proefdiervrij in 2025 en latente specifieke financiële risico's uit voorgaande jaren deden zich in 2025 niet voor.

1.2.2 Bedrijfsrisico's

Personeel en organisatie

Tijdens het opstellen van het impactplan stonden we uitgebreid stil bij de mensen die nodig zijn om de komende jaren onze doelen waar te maken. We zien dat de noodzaak van sterke fondsenwerving op verschillende kanalen toeneemt; daarbij concurreren we met andere goede doelen. Alles bij elkaar vraagt de huidige tijd om meer interne capaciteit om tot succesvolle samenwerkingen en projecten te komen. Daarnaast worden onze unieke strategie, missie en visie steeds belangrijker om te belichten. Onze eigen medewerkers kunnen dat het allerbest. In 2025 zijn we erin geslaagd ons team uit te breiden met een data-analist en een digitale marketeer. In 2024 namen we al een fondsenwervingsspecialist en een fondsenwervingscreator aan.

We richtten ons in 2025 opnieuw sterk op preventie van uitval. Dit lijkt een onderwerp dat niet alleen voor Stichting Proefdiervrij van belang is, maar breder herkend wordt in de goededoelenwereld. Mogelijk komt dit doordat medewerkers met veel passie bijdragen aan een missie; dat is fantastisch, maar het risico is ook een verlies aan de juiste werk-privébalans.

Bij Proefdiervrij besteden we dan ook veel aandacht aan preventiemaatregelen zoals:

- het bieden van goed te verantwoorden primaire arbeidsvoorwaarden,
- uitgebreide secundaire arbeidsvoorwaarden, waaronder: de mogelijkheid tot hybride werken, goede faciliteiten waaronder een zit-sta-bureau op kantoor en een persoonlijk budget voor opleiding en training van 900 euro per jaar,
- open en vertrouwd contact met collega's,
- duidelijkheid over de rechten en plichten van medewerkers, vastgelegd in het personeelshandboek,
- structurele overleg- en feedbackmomenten.

Teamleden kunnen desondanks toch uitvallen. Daarom vinden we goede contacten met externe experts belangrijk en stemmen we taken en verantwoordelijkheden intern goed af. De overdracht van werkzaamheden aan interne en externe medewerkers maakten we gemakkelijk met nieuwe en geactualiseerde werkinstructies en handleidingen. Voor planning en overleg zijn we gebruik gaan maken van een project- en timemanagementtool waar medewerkers én externe partners mee werken. Daarnaast sloegen we alle contactpersonen per medewerker centraal op, zodat collega's ook eenvoudig toegang hebben tot deze netwerken. Het afstemmen van werkzaamheden en prioriteiten staat elke dag op de agenda van de dagstart, die per team invulling krijgt. Om uitval te voorkomen, onderhouden we nauw contact met alle medewerkers op zowel persoonlijk als werkinhoudelijk vlak. Tijdens (persoonlijke) ontwikkelingsgesprekken bespreken leidinggevende en werknemer altijd expliciet de werkdruk en werklast. Als er signalen zijn dat een van de twee te hoog is, pakken we dat aan. Soms kunnen we het intern oplossen en als het nodig is, schakelen we daarvoor een coach in.

In 2025 volgde de directie een intensief traject coachend leiderschap, waardoor het team nog meer in haar kracht kan komen. Bij dit traject waren alle teamleden betrokken. Dit leidde onder andere tot een aanscherping van de ontwikkelcyclus voor alle medewerkers.

Het verzuimpercentage schommelde in 2025 tussen de 0 en 13%, met een gemiddelde van 7,6%. Het einde van het jaar liet een dalende trend in ziekteverzuim zien. We zetten met bovengenoemde maatregelen volop in om deze trend door te zetten naar 2026. In 2025 zaten maar liefst 5 medewerkers langdurig in de ziektewet. Voor 3 van de 5 gold dat hun verzuim al in 2024 was gestart. 1 van deze 3 is na volledige terugkeer overgestapt naar een andere baan bij een andere organisatie, de tweede is met een klein overgebleven ziektepercentage (13%) uit dienst gegaan, de derde is volledig teruggekeerd in eigen functie waar ze veel plezier heeft en goede resultaten neerzet. Van de twee langdurige ziekmeldingen die in 2025 startten, is één medewerker weer volledig en duurzaam teruggekeerd in haar eigen functie. Voor de andere medewerker geldt dat zij aan het einde van het jaar nog werkt aan re-integratie.

Als organisatie handelen wij altijd integer. Dat operationaliseren we door recht te doen aan de personen en organisaties met wie en voor wie we werken. Hoe zich dat naar de praktijk vertaalt, hebben we vastgelegd in een integriteitsbeleid en gedragscode. Deze zijn bekend bij en toegankelijk voor alle teamleden.

Het integriteitsbeleid bestaat uit het moreel leerproces en de handavingspraktijk: gezamenlijk moeten deze documenten ervoor zorgen dat voor iedereen duidelijk is wat we verstaan onder integriteit en wat van iedereen verwacht wordt. Minimaal eenmaal per jaar organiseren we een intern overleg om morele kwesties te bespreken.

Proefdiervrij heeft zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon; de functie van deze personen is het bieden van een luisterend oor. Door zowel intern als extern de mogelijkheid voor gesprek te bieden, hopen we dat iedereen het gevoel heeft ergens aan te kunnen kloppen.

We hebben een interne klachtenregeling die medewerkers kunnen gebruiken als er voor hun gevoel niet integer gehandeld wordt.

Bedrijfshulpverlening is om het risico op (bedrijfs)ongevallen te verkleinen. We hebben per eind 2025 vier actieve bhv'ers die zowel EHBO kunnen verlenen als de brandveiligheid kunnen waarborgen.

Digitale risico's

Digitale risico's zijn: uitval van de internetverbinding, hacks en datalekken. Proefdiervrij werkt volledig in de cloud. Dat brengt veel voordelen mee: medewerkers kunnen bijvoorbeeld gemakkelijk op afstand werken. Maar er zijn ook risico's: we zijn namelijk volledig afhankelijk van deze cloudomgeving. Als we niet in de cloud kunnen, heeft dat direct gevolgen voor impactgericht werken, financiën en personeel.

We verkleinen dit risico uiteraard graag tot het minimum. Daarom werken we met een Nederlandse ICT-leverancier, met een backup in Nederland. Ook heeft dit bedrijf generatoren om bij stroomuitval toch toegang tot de cloudomgeving te garanderen.

Een ander risico is een hack; dit kan immers alle organisaties overkomen. Zo'n hack kan opgevolgd worden met een specifieke aanvalsvorm zoals ransomware. Doordat medewerkers verplicht iedere 3 maanden een nieuw wachtwoord voor hun cloudomgeving aanmaken, verkleinen we dit risico enigszins. Daarnaast organiseren we regelmatig overleggen om nieuwe ontwikkelingen te bespreken en elkaar scherp te houden.

Een datalek kan een gevolg zijn van fraude, een hack of een menselijke fout. Het gebruik van AI kan het risico op een datalek verder vergroten. Een datalek kan grote gevolgen hebben voor de reputatie en voor de financiën van de organisatie. Om de kans op een datalek te verkleinen, doen we het volgende:

- Onze privacy officer is altijd goed op de hoogte van de laatste trends en risico's.
- De privacy officer ziet toe op juiste omgang met data door het team.
- Voor het versturen van persoonlijke gegevens gebruiken we Nextcloud, een goedbeveiligde omgeving.

1.2.3 Reputatierisico's

Proefdieren zijn maatschappelijk gezien een zeer gevoelig thema, waarover de emoties hoog kunnen oplopen. Daardoor balanceren wij steeds tussen alles wat het gebruik van proefdieren bij mensen oproept en het centraal blijven stellen van proefdiervrije wetenschap. Om dit goed te kunnen doen, stellen we binnen het risicomanagement transparante communicatie met alle relevante partijen (algemeen publiek, achterban, wetenschap, politici, gezondheidsfondsen, etc.) centraal.

Daarnaast liggen goede doelen in het algemeen regelmatig onder vuur. Terugkerende onderwerpen in het publieke debat zijn bijvoorbeeld het directeurssalaris en de manieren waarop goede doelen donateurs werven. Voor het directeurssalaris verwijzen wij altijd naar het jaarverslag; hier kunnen mensen zien dat dit binnen de gestelde wenselijke kaders ligt en dat wij ook in de salarissen voor de rest van ons team uitgaan van een balans tussen het belonen van expertise en ervaring aan de ene kant en het zijn van een goed doel, dat draait op donaties, aan de andere kant.

Het grootste risico op reputatieschade op het vlak van donateurswerving is dat wij hier gespecialiseerde bureaus voor inschakelen (op verschillende kanalen: online, op straat of via de telefoon). Wij zetten deze bureaus in vanwege hun expertise, maar houden de regie altijd in eigen hand. Daarbij beperken we reputatierisico's doordat we op regelmatige basis contact hebben met deze bureaus, briefings en scripts uitgebreid bespreken en nabespreken, tijdig wijzigingen doorgeven en contact zo persoonlijk mogelijk maken. Op deze manier zorgen we ervoor dat de medewerkers van de bureaus goed op de hoogte zijn van de missie, visie en werkwijze van onze organisatie en dat ze het verhaal helder en compleet kunnen overbrengen. Toch kunnen we nooit helemaal voorkomen dat medewerkers van een extern bureau het genuanceerde en complexe verhaal van Proefdiervrij niet (helemaal) overbrengen zoals wij dat zouden willen. In 2025 heeft bovenstaand risico gelukkig niet geleid tot een formele klacht.

De potentie van sociale media voor positieve impact is enorm, maar tegelijkertijd maken ze organisaties als Proefdiervrij ook kwetsbaar voor reputatieschade. We stemmen al onze eigen uitingen intern af en kijken daarbij kritisch naar doel en doelgroep. Ons uitgangspunt in communicatie is altijd: transparantie en openheid. Om reputatieschade te voorkomen, houden we alle reacties op social media in de gaten. Waar nodig reageren we met zorg. Dit is sinds 2023 in handen van onze medewerkers donateurservice. Het communicatieteam ondersteunt hen hierin.

Een ander reputatierisico zien we bij wetenschappelijke instellingen waarmee wij samenwerken. Proefdiervrij heeft een unieke relatie met wetenschappers. De samenwerking met wetenschappers (in de academie en het bedrijfsleven) is de basis van onze strategie, maar kan ook een reputatierisico meebrengen doordat (potentiële) donateurs van mening zijn dat we ‘samenwerken met de vijand’: wetenschappers zijn tenslotte de mensen die de proefdieren gebruiken. Wetenschappers kunnen fantastische ambassadeurs zijn, maar ze kunnen ook reputatieschade opleveren als zij zich negatief uitlaten over ons als organisatie of onze missie. Aan de andere kant kunnen wetenschappers ook reputatieschade oplopen door een activiteit of uiting van ons.

Om het risico op die reputatieschade (beide kanten op) zo klein mogelijk te houden:

- a) hebben we een uitgebreide procedure voor het opzetten van een samenwerking, waarbij wij bijdragen aan een wetenschappelijk project (in cash of in kind). Deze procedure start met het invullen van een checklist, waarmee onderzoekers hun persoonlijke motivatie onderbouwen voor het werken aan proefdiervrije innovaties. Zo zetten we de eerste stap om de geldzoekers van onze ambassadeurs te kunnen onderscheiden. In die checklist komen onze voorwaarden ook helder naar voren en spreken we onze verwachtingen uit.
- b) maken we eerst persoonlijk kennis met de aanvragers van een financiële onderzoeksbijdrage voordat we een eventuele overeenkomst opstellen. Voor pilotprojecten (tot 5000 euro) werken we enkel met de geschreven checklist, tenzij er een aanleiding is om een gesprek aan te gaan.
- c) stellen we een overeenkomst op die heel duidelijk onze voorwaarden bevat, zowel inhoudelijk als op het gebied van communicatie. In 2025 maakten we de intentieverklaring omtrent communicatie een vast onderdeel van de overeenkomst (als bijlage). Hierdoor betrekken we ook communicatieafdelingen en hopen we nog vroeger in het proces mogelijke frictie te identificeren en daarop te kunnen acteren.
- d) vragen we zowel om een voortgangsverslag (halverwege het project) als een eindrapportage: hiermee monitoren we de inzet van onze bijdrage aan dit project. Naast deze schriftelijke momenten zitten we aan tafel bij consortiumbijeenvakkingen en hebben we een-op-eencontact met onderzoekers.

We behouden onze waarden om transparant, eerlijk en duidelijk te communiceren en op basis van vertrouwen samenwerkingen aan te gaan. Door duidelijke afspraken te maken, beperken we het risico op reputatieschade.

1.3 Doelrealisatie

1.3.1. Impact

Proefdiervrij streeft naar maximale impact. Dit betekent dat we onze activiteiten zo vormgeven dat we echt invloed hebben. Onderstaande strategie is de basis van ons impactplan 2025-2028.

Wij zijn het enige goede doel dat zich volledig richt op proefdieren. Wij zijn de stem van dieren die gebruikt worden voor wetenschappelijke doeleinden. Ons doel is de volledige vervanging van alle proeven op dieren.

Om dit doel te bereiken moeten proefdiervrije innovaties eerst de norm worden binnen het biomedische en biotechnologische onderzoek. We hebben gekozen voor biomedische en biotechnologische wetenschap omdat juist in dit onderzoeksgebied veel proefdieren worden gebruikt. Bovendien is dit het terrein waarop innovatieve oplossingen kunnen worden ontwikkeld en waar de afgelopen jaren aanzienlijke vooruitgang is geboekt.

De (kwantitatieve) norm is voor ons bereikt als minimaal 75% van het preklinische biomedische en biotechnologische onderzoek proefdiervrij is. Tegelijkertijd beseffen we ons dat ook een kwalitatieve norm een rol speelt binnen de wetenschap, een soort 'gevoel' van wat als normaal wordt beschouwd. Door middel van gesprekken, trends en publicaties verkrijgen we hier inzicht in. Parallel aan het bereiken van de norm binnen de biomedische en biotechnologische wetenschap, grijpen we kansen voor het integreren van deze norm in de maatschappij.

Om deze ambities waar te maken, richten we ons in 2025-2028 op verschillende inhoudelijke strategische paden.

- 1) De kern van de oplossing zit nog steeds in het onderzoek; we zijn verder dan je denkt, maar we zijn er nog niet! We blijven proefdiervrije innovaties stimuleren door wetenschappelijk onderzoek zonder dieren te financieren en onderzoekers die proefdiervrij werken te verbinden.
- 2) In het tweede pad, delen we kennis, feiten en bewijzen rondom dierproeven en innovaties om acceptatie en vertrouwen in proefdiervrije innovaties te vergroten. We zorgen ervoor dat jonge onderzoekers kennis opdoen over proefdiervrije innovaties. Op basis van de kennis, feiten en bewijzen nemen we een standpunt in en spreken we ons uit over onrechtvaardigheid.
- 3) Daarnaast ontwikkelen we een pad waarin we bedrijven betrekken. We zien een grotere bewustwording dat proefdiervrij innoveren kansen biedt voor het bedrijfsleven op het gebied van kosten, maatschappelijke verantwoording en duurzaamheid. Hier profiteren proefdieren van omdat zij alleen overbodig worden als proefdiervrije innovaties ook echt gebruikt worden.

Deze inhoudelijke strategische paden bieden maximaal voeding voor onze fondsenwerving, de basis van ons bestaan. We zetten het dier altijd voorop en communiceren over de waarde van proefdiervrije innovaties, de kansen die we zien, maar laten ook zien waar proefdiergebruik echt niet meer nodig is.

We positioneren ons als constructieve, maar strijdlustige organisatie die een netwerk creëert van voorvechters van een proefdiervrije wereld om te laten zien dat het anders kan.

1.3.2. Activiteiten en financiële positie

Een wereld zonder dierproeven. Daar dromen we niet alleen van – we werken met hart en ziel om dat voor elkaar te krijgen. Ook het afgelopen jaar was dat het geval. De ontwikkeling van organoids, organen-op-chips, computermodellen en kunstmatige intelligentie ging in 2025 verder en leverde nuttige, vernieuwende resultaten op. Een groeiende groep wetenschappers zet zich in voor onderzoek naar nieuwe proefdiervrije modellen. Een ontwikkeling die wij als stichting ook het afgelopen jaar met onder meer financiering, advies en kennis ondersteunden, aanjoegen en faciliteerden.

Van onderzoek naar erkenning

Tegelijkertijd zorgt een proefdiervrij model niet automatisch voor minder dierproeven. Door onderzoekers te helpen hun proefdiervrije modellen te valideren, zorgen we voor meer vertrouwen in die proefdiervrije modellen en wordt proefdiervrij onderzoek doen steeds meer de norm. Daar zijn we nu nog niet. Daarom bleven we ook het afgelopen jaar vertellen over de voordelen van proefdiervrije modellen: op het vlak van ethiek, verduurzaming, kosten en effectiviteit – voordelen voor de academie én het bedrijfsleven. Een mooie opsteker was de erkenning die het Dream3D lab van het Prinses Máxima Centrum kreeg voor het onderzoek naar een proefdiervrij model voor bestrijding van een hersentumor bij kinderen (Diffuus Midlijn Glioom) – een onderzoek dat wij financieel ondersteunden. Dit onderzoek op basis van een hersenstam tumor in een schaal tje is gepubliceerd in Nature Cancer, een van de meest toonaangevende wetenschappelijke tijdschriften.

Een dier is geen onderzoeksobject

Onze missie reikt verder dan alleen het uitbannen van dierproeven. Ook het gebruik van dierlijke materialen in wetenschappelijk onderzoek willen we zoveel mogelijk voorkomen. Dieren van wie dit materiaal afkomstig is, lijden namelijk ook, proefdier of niet. Het afgelopen jaar financierden we met een budget van € 90.000 tien kleine (pilot)projecten en een groter project om onderzoekers te helpen op zoek te gaan naar alternatieven voor dierlijke materialen. We ondersteunden onder meer een pilot rond diervrije luchtweg-organoids, het diervrij maken van een onderzoeksgroep van het Amsterdam UMC en baanbrekend vruchtbaarheidsonderzoek zónder dierproeven en zonder gebruik van dierlijke materialen. Hiermee stimuleerden we de afname van dierproeven wereldwijd. Bovendien vergroot het gebruik van diervrije onderzoeksmaterialen de wetenschappelijke betrouwbaarheid van proefdiervrije modellen. Belangrijk, want hoe groter de betrouwbaarheid, hoe meer onderzoekers zullen overstappen naar proefdiervrije modellen. Kortom: in 2025 positioneerden we ons als voortrekker van écht diervrij onderzoek.

Aanpak met impact

Het jaar 2025 luidde een nieuwe fase in voor Proefdiervrij. We zijn gestart met de uitwerking van de plannen in ons impactplan. In dit plan definieerden we drie paden:

1. meer *ontwikkeling* van proefdiervrije innovaties,
2. meer *vertrouwen* in proefdiervrije innovaties
3. en tot slot meer *gebruik* van proefdiervrije innovaties.

In het impactplan beschreven we concrete acties per jaar, van 2025 tot en met 2027. Hiermee werken we toe naar ons doel: volledige vervanging van proeven met dieren. Met als eerste concrete mijlpaal dat biomedische en biotechnologische wetenschap zonder proefdieren de norm is in 2030. Minimaal 75% van de onderzoeksoutput (proefschriften) moet daarvoor proefdiervrij zijn.

Meer ontwikkeling van proefdiervrije innovaties

Het afgelopen jaar besteedden we € 552.493 aan onderzoek naar proefdiervrije modellen. Voor het eerst sinds de oprichting van het Fonds Proefdiervrij Onderzoek hadden we een wachtlijst. Dit laat zien dat de aandacht voor onderzoek naar proefdiervrije modellen groeit en dat onderzoekers ons nog beter weten te vinden. In totaal financierden we dit jaar 27 verschillende onderzoeken. Zo ondersteunden we onder andere een pilot met nier-organoids, een onderzoek naar kraakbeen-op-een-chip, een pilot met een menselijke bloedvatmatrix en een onderzoek naar het doorontwikkelen én valideren van een in-vitro-darmmodel.

Aandacht voor de praktijk

Voor het eerst namen we dit jaar een nieuw criterium mee bij de beoordeling van financieringsaanvragen voor onderzoeken. Alle projecten die we financierden, moesten *ook* onderzoeken hoe ze hun resultaten konden vertalen naar de praktijk. Daardoor was niet alleen duidelijk wat ze in theoretische of wetenschappelijke zin bijdroegen, maar ook hoe ze de stap naar praktische toepasbaarheid voor zich zagen. Belangrijk, want dan kan een nieuw model sneller daadwerkelijk breed worden gebruikt in de academie en door bedrijven. En worden er sneller dieren gespaard van pijnlijk onderzoek.

Tegelijkertijd zagen we dat de route van het lab naar de praktijk complex is. Implementatie en toepasbaarheid in de praktijk blijven onmisbare stappen in de gang naar een wereld zonder dierproeven, maar bleken opnieuw moeilijk te realiseren. Daarom sloegen we het afgelopen jaar meer en meer een brug naar toepasbaarheid van proefdiervrije wetenschappelijke modellen in de praktijk. De focus lag dus nu niet meer alleen op nieuwe proefdiervrije modellen, maar juist ook op meer inzicht in bestaande modellen. We focusten meer op toepasbaar onderzoek en validatiestudies. Zo stimuleerden we onderzoek naar een breed scala aan technieken en modellen die in de praktijk – bij bedrijven en in de wetenschap – gebruikt kunnen worden om proefdieren te vervangen. We werkten bijvoorbeeld samen met kennisinstelling TNO, biotechnologiebedrijf Galapagos en LACDR (Universiteit Leiden) vanuit het project Mechpath aan een proefdiervrij AI-model dat moet helpen voorspellen hoe verschillende patiënten reageren op een bepaald geneesmiddel. Met dit model kunnen nieuwe proefdiervrije methoden sneller worden goedgekeurd en worden gebruikt in het onderzoek naar nieuwe medicijnen. Een ander mooi voorbeeld is de samenwerking die we startten met Wageningen University, Danone en Nestlé voor het doorontwikkelen van een model van de darmen. Dit model kan voorspellen of bepaalde voedingsmiddelen of toevoegingen een risico vormen voor de mens. Dit onderzoek wordt nu nog met dieren gedaan: met dit project brengen we daar hopelijk verandering in.

[Meer vertrouwen in proefdiervrije innovaties](#)

De Proefdiervrij Monitor

Op dit moment is er weinig inzicht in ontwikkelingen binnen proefdiervrij onderzoek. Daarom werkten we het afgelopen jaar samen met TNO aan de Proefdiervrij Monitor, waarmee we op basis van proefschriften inzicht zouden kunnen geven in de verhouding onderzoek met proefdieren versus mensgerichte modellen binnen de biomedische en -technologische sectoren. De ontwikkeling van de Proefdiervrij Monitor liep door technische oorzaken vertraging op: bij nagenoeg alle universiteiten was technisch iets veranderd, waardoor TNO de proefschriften niet meer in bulk, automatisch kon downloaden en analyseren. Tegen het einde van 2025 leek de ontwikkeling voor de monitor weer opgestart. De publicatie van de Proefdiervrij Monitor staat nu gepland in 2026.

Colleges aan hogescholen en universiteiten

Onze medewerker wetenschap en innovatie Lianne de Vor gaf ook dit jaar zo'n dertig keer college over proefdiervrije alternatieven bij hogescholen en universiteiten. Vanuit haar wetenschappelijke achtergrond houdt zij het tijdens de colleges graag bij de feiten: een serieuze kennismaking met de mogelijkheden van proefdiervrije alternatieven, geen promotiepraatje voor onze stichting. De colleges zijn nog hard nodig. Zo blijken de meeste studenten niet te weten dat negen op de tien medicijnen die positief testen op dieren niet werken voor mensen. Ook zien we dat het college deuren open is voor studenten. We koppelen studenten die dat willen aan (proefdiervrije) onderzoekers in ons netwerk en maken studenten duidelijk dat ze bij ons terecht kunnen voor financiering. Hierdoor weten jonge onderzoekers die proefdiervrij onderzoek willen doen ons te vinden als ze iets nodig hebben.

Geen gebruik van dieren in bacheloronderwijs Universiteit Utrecht

In april waren we aanwezig bij de themadag plastinatie van Universiteit Utrecht. Deze dag werd georganiseerd ter nagedachtenis aan Arend Schot. In zijn vijftig jaar bij de faculteit Diergeneeskunde was hij aanjager van doorontwikkeling van de techniek van plastinatie en gaf hij ruchtbaarheid aan deze techniek om dierproeven in het onderwijs te verminderen of zelfs te vervangen. Dankzij plastinatie gebruikt de Universiteit Utrecht nu geen dieren meer in de bachelor Diergeneeskunde. Het is een mooi, inspirerend voorbeeld van hoe het ook kan, zonder dieren, waar wij op verschillende manieren bij betrokken zijn. Andere onderzoeksorganisaties en universiteiten kijken hier met grote interesse naar: hopelijk stoppen de komende jaren meer organisaties met het gebruik van dieren en stappen ze over op een alternatief zoals plastinatie.

Podium positieve voorbeelden

In 2024 lanceerden we de Animal Free Gallery, een LinkedIn-groep die in 2025 is gegroeid naar 143 leden. Het is een mooi voorbeeld van betrokkenheid en activatie. In deze groep delen professionals proefdiervrije successen met elkaar; zo houden ze elkaar op de hoogte, inspireren ze elkaar en stimuleren ze samen de transitie naar een proefdiervrije wetenschap. Mooie, positieve voorbeelden die hier het afgelopen jaar gedeeld werden, zijn de start van het Ombion Centrum voor Proefdiervrije Biomedische Translatie, de winnaars Proefdiervrij Venture Challenge en de winst van de Willy van Heumenprijs door young TPI (een netwerk van jonge onderzoekers en professionals dat zich inzet voor proefdiervrije innovatie).

[Meer gebruik van proefdiervrije innovaties](#)

Proefdiervrij Venture Challenge

Vanuit de Proefdiervrij Venture Challenge begeleiden we al vijf jaar wetenschappers naar een innovatieve, proefdiervrije start-up. Zo helpen we hen de stap van de theoretische wetenschap naar de onderzoekspraktijk als bedrijf te maken. Ook dit jaar was de challenge een succes. We ontvingen 9 aanmeldingen, het hoogste aantal ooit en meer plek dan we beschikbaar hadden. We startten de Proefdiervrij Venture Challenge met een selectie van 4 inspirerende teams. Als winnaar kwam HeartSmart uit de bus. Met het prijzengeld van € 25.000 brengt het team diens innovatieve hartmodel – een proefdiervrije methode om te kijken naar fibrose, het stijf worden van hartweefsel – nóg een stap verder dan ze al gekomen zijn door het volgen van de Proefdiervrij Venture Challenge.

Proefdiervrij Event

Voor 100% proefdiervrij onderzoek hebben we elkaar nodig: wetenschappers, bedrijven, politiek en burgers. Wetenschappers voor onderzoek naar innovatieve, diervrije methoden en het omarmen van nieuwe methoden in onderzoek. Bedrijven om die nieuwe methoden in de markt te zetten. Politiek en regelgevers voor wet- en regelgeving, burgers voor het onmisbare draagvlak. We kunnen niet zonder elkaar. Met gepaste trots kijken we terug op ons Proefdiervrij Event van afgelopen jaar, waar al deze partijen en in totaal maar liefst 120 deelnemers aanwezig waren.

Zo verwelkomden we een grote groep wetenschappers en tien bedrijven, zoals Miltenyi, Sino Biological, Mimetas, Sanquin, StemX Bio, VelTox, NestEgg Labs. Zij maakten kennis met Proefdiervrij, met vooruitstrevende wetenschappers en met de inspirerende verhalen van onder meer Fybrix, MAT Research, AstraZeneca en het 3Rs Centre over hun alternatieven voor dierlijke onderzoeksmaterialen. Ondertussen bouwden we op de achtergrond verder aan ons zakelijke netwerk én een volgende editie van het Proefdiervrij Event. Zodat we komend jaar nóg meer wetenschappers en bedrijven bij ons event en – belangrijker – onze missie betrekken.

Minder overheidsgeld voor onderzoek met apen, meer geld voor proefdiervrij onderzoek

In 2025 werd bekend dat het geld dat onze overheid jaarlijks besteedt aan apenproeven, vanaf 2026 stapsgewijs verschuift naar proefdiervrije alternatieven. In 2030 gaat het volledige bedrag (€ 12,5 miljoen) naar onderzoek zonder dieren. Na de nodige politieke discussie en het bijkomende lobbywerk is het voorstel goedgekeurd door zowel de Tweede als de Eerste Kamer. Nu wachten we op de praktische uitvoering ervan. Al in 2016 vroeg de politiek om een afbouw van geld voor apenproeven, maar concrete stappen bleven lang uit. Tot nu. Het laat ons zien dat verandering mogelijk is, als je volhoudt, samenwerkt en durft te geloven in een toekomst waarin proefdiervrij de norm is.

[Zo haalden we geld op](#)

Trots op al onze donateurs

Wij geloven in een wereld zonder proefdieren. En daar werken we elke dag hard aan. Nét zo hard hebben we onze donateurs daarbij nodig. We zijn daarom ook enorm trots op de mensen en organisaties die ons financieel steunen. Donateurs zijn onmisbaar. Daarom stelden we onszelf als doel: eind 2025 een achterban van 37.400 actieve donateurs. Dat doel overtroffen we ruimschoots: we sloten het jaar af met in totaal 38.704 actieve donateurs. Erg bijzonder dat zoveel mensen onze missie met ons delen. Dankzij hun steun en draagvlak hebben we slagkracht, zowel financieel als maatschappelijk.

Achterban in actie

Onze donateurs zetten graag een stap extra voor onze missie om onderzoek met proefdieren uit te bannen. Afgelopen jaar nam donateur Sonja Tepper dat wel heel letterlijk. Met haar deelname aan de Nijmeegse

Wandelvierdaagse haalde ze opnieuw geld voor ons op. Op haar campagnepagina schreef ze een vurige hartenkreet tegen het gebruik van proefdieren. Haar betoog raakte mensen: ze wist ermee maar liefst 183 donateurs aan haar doel te binden en haalde zo maar liefst € 3.923 op. We zijn ontzettend trots en blij met haar prestatie, die ons helpt om proefdiervrij onderzoek verder te stimuleren.

Actieve donateurs: wisseling van de wacht

In 2025 verwelkomden we 6.989 nieuwe, actieve donateurs en namen we afscheid van 6.945 actieve donateurs. Ook dit jaar bouwden we straatwerving af, maar iets minder snel dan voorgaande jaren. Zo konden we de uitstroom van actieve donateurs in 2025 beter compenseren. In 2026 verleggen we onze focus verder en schalen we donateurswerving via online kanalen en DRTV op, zodat we een betere balans/verdeling krijgen over verschillende kanalen.

Wat betekende dat in financiële zin?

We splitsen onze doelen op inkomsten in particuliere toezeggingen (€ 1.975.169), giften van particulieren (€ 321.780), giften van stichtingen en verenigingen (€ 278.250) en nalatenschappen (€ 1.077.196). De doelstelling voor losse giften lag iets hoger. Maar over de hele linie bekeken, hebben we de doelen op inkomsten in 2025 gehaald. En daar zijn we iedere donateur ontzettend dankbaar voor.

Grote gift van Stichting Abri voor Dieren

In 2025 ontvingen we tweemaal een grote gift van Stichting Abri voor Dieren. De eerste gift besteedden we aan het 'Multi-organ-on-a-chip-project' van assistent-professor Bas van Balkom (onderzoeker UMC Utrecht). Samen met zijn team onderzoekt hij op een proefdiervrije manier hoe diabetes menselijke organen zoals de nieren, alveesklier en lever beïnvloedt. De tweede gift hebben we besteed aan het onderzoeksproject VascuLink van onderzoeker Henrique Pinto. Samen met zijn onderzoeksteam ontwikkelt Henrique een mensgericht en dus proefdiervrij neurovasculaire eenheid-op-een-chip model voor het bestuderen van neurovasculaire stoornissen bij Alzheimer om zo de ontwikkeling van medicijnen te versnellen. Deze beide innovatieve onderzoeksmethodes besparen niet alleen dierenlevens, maar geven ook betrouwbaardere informatie voor de mens; de onderzoeksmodellen zijn namelijk gebaseerd op cellen van mensen.

Onderzoek naar loyaliteit

Donateurs die onze missie onderschrijven, zijn vaak erg loyaal aan de dieren. We verwelkomen jaarlijks nieuwe donateurs, maar we zien ook donateurs vertrekken. Hoe kunnen we hen langer of beter aan ons verbinden? We schakelden in 2025 loyaliteitsspecialist Dunck in voor onderzoek. De respons was meer dan voldoende voor een representatief resultaat, waar we in 2026 mee aan de slag gaan.

De basis op orde

Databaseer is essentieel voor iedere organisatie. Dat geldt ook voor die van ons. Slim gebruik van onze cijfers heeft een positief effect op onze bedrijfsvoering, op fondsenwerving, op onze communicatie en ook op onze beleidsstrategie. Daarom namen we in 2025 een data-analist aan. De analist is inmiddels goed ingewerkt in de organisatie. Daarnaast stapten we over op de webversie van boekhoudpakket Cash, dat nog gemakkelijker en veiliger werkt en onze financiële processen optimaal ondersteunt. Bij de donateurservice brachten we de telefonische opzeggingen beter in kaart en werkten we aan een duidelijkere taakverdeling. Alles om de stabiele basis van onze organisatie verder te optimaliseren.

Een missie die vraagt om duidelijke en eerlijke communicatie

Proefdiervrije wetenschap bestaat én groeit. Dat lieten we in 2024 al duidelijk zien. In 2025 bouwden we daarop door en zetten we onze communicatie nog gericht in als onderdeel van onze missie. Uit verschillende onderzoeken leerden we dat zichtbaarheid alleen niet genoeg is. Voor meer betrokkenheid, vertrouwen en fondsenwerving is het ook nodig dat mensen beter begrijpen waar we voor staan, wat we doen en waarom proefdiervrije innovaties zo belangrijk zijn. Daarom zijn we ons verhaal gelaagder gaan vertellen; we laten niet alleen zien wat er achter gesloten deuren gebeurt bij dierproeven, maar leggen ook duidelijker uit wat de oplossing is en welke vooruitgang daarin al is/wordt geboekt. Zo informeren en inspireren we donateurs, partners en andere betrokkenen, en bouwen we stap voor stap door aan meer vertrouwen in proefdiervrije wetenschap.

Wat 2025 ons liet zien

Uit onze onderzoeken kwam dit beeld naar voren; onze geholpen naamsbekendheid bleef stabiel op 59%. We hadden liever een hogere stijging gezien, maar laat wel zien dat we goed op weg zijn naar onze langetermijndoelen. Daarbij groeide het vertrouwen in onze missie: 47% van de mensen gelooft dat dierproeven niet nodig zijn voor goed, mensgericht onderzoek, tegenover 42% in de vorige meting. De onderzoeken maakten ook duidelijk dat bekendheid alleen niet genoeg is. Veel mensen kennen Proefdiervrij wel, maar weten nog niet goed wat we concreet doen. 46% weet ongeveer wat we doen, terwijl 33% ons wel kent maar niet precies weet waarmee we bezig zijn. Ook worden we nog vaker geassocieerd met dierproeven en dierenleed dan met oplossingen en wetenschappelijke vooruitgang. Juist daarom zijn we naar aanleiding hiervan in 2025 begonnen ons verhaal gelaagder te vertellen: we maken niet alleen het probleem zichtbaar, maar leggen ook duidelijker de oplossing uit en laten zien welke rol Proefdiervrij daarin speelt. Zo bouwen we steeds meer aan meer begrip, meer vertrouwen en meer betrokkenheid.

Dit deden we in 2025 anders

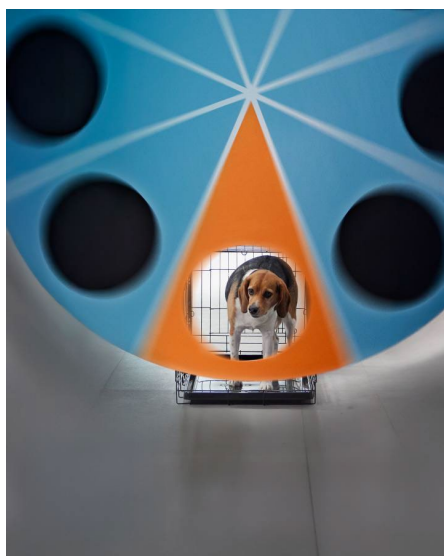
Hoe en waar we communiceerden, daarin maakten we in 2025 nog bewustere keuzes. We focusten minder op bereik alleen en meer en meer op begrip, vertrouwen en uitleg. We sloten ook beter aan op de ontvanger. De kern van ons verhaal bleef in principe hetzelfde, maar in 2025 maakten we bewustere keuzes in hoe we dat verhaal vertelden, voor wie en met welk doel.

Daarnaast gingen we meer communiceren over de volgende stap in de transitie: niet alleen over nieuwe proefdiervrije modellen, maar ook over wat nodig is om die echt verder te brengen en wat de toepassing ervan nog in de weg staat.

Onder meer hierover communiceerden we in 2025

Sterke campagnes en momenten

- In 2024 faciliteerde Proefdiervrij een aflevering van het RTL-programma Briljante Breinen, waarin aandacht was voor proefdieren en proefdiervrij onderzoek. Deze aflevering werd herhaald op 25 mei, 31 mei en 20 juli 2025 en bereikte daarmee in 2025 nog eens ruim 300.000 mensen.
- In de zomermaanden lanceerden we de landelijke 1-op-de-8-campagne. De boodschap was duidelijk: slechts één op de acht proefdieren komt levend uit het lab. Het Rad van Dierenleed was een krachtig beeld om het verdrietige lot van proefdieren duidelijk te maken. Met de reclameboodschap voor en na podcasts, bereikten we 200.000 luisteraars. Via de radio hoorden ruim 2,2 miljoen mensen onze spot. In december was onze boodschap nog twee weken te horen op landelijke radio. Via de publieke televisie en kanalen als National Geographic, Animal Planet en Discovery Science bereikten we ruim 8 miljoen mensen, die onze reclame meer dan eens zagen. Via schermen in onder meer winkelcentra en supermarkten zagen bijna 1,7 miljoen mensen onze boodschap: gemiddeld ook meer dan een keer. Tot slot zagen ongeveer 300.000 personen onze snelwegreclame gemiddeld twee keer.

- In Het Parool, het Nederlands Dagblad en De Telegraaf zagen ruim 1,3 miljoen lezers de paginagrote advertentie van voormalig labhond Lola voor het rad van dierenleed.
- Event Dierenbescherming (incl. video met Debby met 2.728 weergaven).
- Video van onze communicatiemedewerker die mensen interviewt op de #dierendagdemo in Amsterdam - 3.445 weergaven

Media & PR

- Met een brandbrief van wetenschappers over de noodzaak van proefdiervrije wetenschap bereikten we ongeveer 1,9 miljoen mensen.
- We deelden succesvolle inhakers op social media rond de verkiezingen.
- We merkten nog maar eens hoezeer offline en online communicatie elkaar kunnen versterken. Dit merkten we het sterkst bij de campagne rondom nalaten, door een recordaantal brochureaanvragen.

GeenStijl-campagne

- Deze campagne (met beeld van een Beagle met lippenstift) werd door 26% van de mensen in het naamsbekendheidsonderzoek (n= 506) gezien én onthouden.
- Dit bleek bovendien een topcampagne voor het vergroten van vertrouwen, in het bijzonder bij een breder publiek.

Deze lessen leerden we in 2025 en nemen we mee

- Interactie & engagement: in de loop van 2025 zagen we duidelijk meer interactie, vooral in november en december. Dit leerde ons dat video goed werkt, onder andere in de vorm van reels, TikTok en korte video's zorgen voor. Dit zorgde voor een groter bereik (ook onder niet-volgers) en meer echte betrokkenheid. Ook zagen we dat persoonlijke content beter scoorde, zoals *behind-the-scenes*-verhalen, verhalen over voormalig proefhond Lola en straatinterviews.
- Website en e-mail: het websiteverkeer daalde. Dit past in een algemene, wereldwijde trend: bezoekers van een website klikken minder snel weg en blijven dus langer hangen. Wel leert het ons dat we gericht en relevanter moeten communiceren, in plaats van breder. We behaalden niet alle vooraf gestelde aantallen, maar de betrokkenheid nam wél toe. Dat geldt ook voor het begrip dat onze lezers gemiddeld gezien hadden van de noodzaak om te strijden voor een proefdiervrije wetenschap.
- Capaciteit: een stevig communicatieteam is onmisbaar om onze doelen te halen. Wat dat betreft was 2025 een kwetsbaar jaar; twee vaste communicatiemedewerkers vertrokken en we misten lange tijd een tweede communicatiemedewerker. Daardoor kwamen in 2025 niet alle plannen van de grond, waaronder structurele inzet op events, samenwerking met influencers en doorlopende pr op innovaties. Tegelijkertijd moesten we hierdoor scherper kiezen en brachten we meer lijn aan. Vanaf het vierde kwartaal startte een nieuwe communicatiemedewerker. Dat bracht meer energie, meer zichtbaarheid en meer vaart. Dat zagen we direct terug in de resultaten.

Ook in 2026 blijven we vertellen over onze missie

Mensen weten steeds beter wie we zijn, maar nog niet altijd precies wat we doen. Daarom blijft naamsbekendheid belangrijk: zo bereiken we nieuwe donateurs en volgers. Daarbij blijven we ook inzetten op inhoudsbekendheid. Want juist ons verhaal over hoe de transitie naar proefdiervrije wetenschap werkt, is belangrijk en bepalend voor het vertrouwen in onze missie.

In 2025 kregen we scherper in beeld wat nodig is om onze missie goed en krachtig over te brengen op (potentiële) donateurs, onderzoekers en bedrijven. We leerden onze communicatie beter meten en zagen ook duidelijker op welke punten kennis en begrip nog achterbleven. Daarmee legden we de basis voor onze aanpak in 2026.

In onze communicatie geven we meer ruimte aan inspirerende voorbeelden die laten zien dat het anders kan. De boodschap is: *het kan anders, kijk maar*. We laten zien waarom proefdiervrije, mensgerichte modellen niet alleen beter zijn voor dieren, maar vaak ook beter aansluiten op de menselijke situatie. Ook leggen we uit wat nodig is om deze modellen verder te brengen en breder toegepast te krijgen in de wetenschap, en wat anderen daaraan kunnen doen en bijdragen. Dat doen we door uit te leggen, te herhalen en steeds opnieuw te laten zien dat proefdiervrije wetenschap al gaande is. Zo bouwen we verder aan vertrouwen, versterken we de betrokkenheid van mensen die ons al volgen en vergroten we ons netwerk onder donateurs, onderzoekers en bedrijven.

1.4 Financieel beleid en resultaten

1.4.1 Financiële positie		
	2025	2024
		€
Vastgelegd op korte termijn		
Liquide middelen	727.424	1.292.906
Effecten	1.993.271	1.978.388
Vorderingen en overlopende activa	759.088	313.065
Liquiditeitssaldo	3.479.783	3.584.359
Af: kortlopende en langlopende schulden en overlopende passiva	650.052	993.285
	2.829.732	2.591.074
Vastgelegd op lange termijn		
Vaste activa	535.299	599.070
Gefinancierd met beschikbare middelen	3.365.030	3.190.144

Tabel 1 Financiële positie Proefdiervrij 2025 en 2024

1.4.2 Resultaat

Samengevat zien de resultaten over 2025 en 2024 er als volgt uit:

	Realisatie '25		Realisatie'24	
	€	%	€	%
BATEN				
Baten van particulieren	3.374.145	92,38	3.141.576	95,45
Baten van bedrijven	0		0	0
Baten van verbonden (int.) organisaties	278.250	7,62	159.551	4,55
Baten van subsidies van overheden	0		0	0
Totaal geworven baten	3.652.395		3.301.127	
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	-581	0,00	-637	0
Totaal baten	3.651.814	100	3.300.490	100
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
~ Fonds Proefdiervrij onderzoek	743.087	20,98	1.100.820	30,49
~ Overige modules	195.307	5,51	352.851	9,77
~ Publiekscommunicatie	1.267.603	35,79	919.943	25,48
~ Communicatie donateurs	511.957	14,46	452.687	12,54
Totaal besteed aan doelstellingen	2.717.953		2.826.301	
Wervingskosten	683.219	19,29	624.636	17,30
Kosten beheer en administratie	140.534	3,97	159.597	4,42
Totaal Lasten	3.541.706	100	3.610.534	100
Saldo voor financiële baten en lasten	110.108		-310.044	
Financiële baten en lasten	64.776		205.985	
Saldo van baten en lasten	174.885		-104.059	

Tabel 2 Resultaatrekening, baten en lasten 2025 en 2024

1.4.3 Kengetallen

	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
<i>Bestedingspercentage baten</i>			
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale baten.	74,43%	99,18%	85,63%
<i>Doelbestedingspercentage lasten</i>			
Totaal bestedingen doelstelling uitgedrukt in een percentage van de totale lasten.	76,74%	77,54%	78,28%
<i>Percentage wervingskosten</i>			
Wervingskosten uitgedrukt in een percentage van som van geworven baten.	18,71%	22,53%	18,92%
<i>Norm kostenbeheer en administratie</i>			
Kosten beheer en administratie uitgedrukt in een percentage van de totale lasten	3,97%	4,85%	4,42%

Tabel 3; kengetallen 2025 en 2024

1.4.4 Beleid kosten en methoden van fondsenwerving

Het proefdierenissue is een gevoelig maatschappelijk thema, waar vaak veel emoties bij komen kijken. Proefdiervrij richt zich hoofdzakelijk op de mogelijkheden van proefdiervrije innovatie, het opbouwen van samenwerkingen en een positieve benadering. Toch is ook het informeren over het probleem, de dierproef, van essentieel belang om de waarde van de oplossing in te zien. Dit geldt ook (juist) voor de fondsenwerving. Belangrijk is dat ook daar voldoende aandacht is voor informatieverstrekking, zodat mensen een juist beeld krijgen van onze organisatie. Ook de gesprekken die niet tot een donatie leiden, zijn van belang om mensen te informeren over het probleem, de oplossing en onze organisatie. Alle gesprekken dragen immers bij aan onze voorlichtende taak. Vandaar dat Proefdiervrij 50% op het budget voorlichting verantwoordt. Onder de kosten die volledig onder 'Wervingskosten' worden verantwoord, vallen o.a.: bankkosten, kosten drukken combola's en de kosten van face-to-face werving. Het relatiesysteem wordt voor 50% ten laste van het fondsenwervingsbudget verantwoord. De drukkosten ten behoeve van het magazine komen voor 20% ten laste van het fondsenwervingsbudget.

1.4.5 Beleid met betrekking tot omvang en functie van reserves en fondsen

Uitgangspunt voor onze reserves is het vinden van een balans tussen de hoogte van de reserves en het waarborgen van de continuïteit van ons werk. Wij houden 4 reserves aan: continuïteitsreserve, reserve financiering activa, overige reserve en de bestemmingsreserve projecten.

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve (1.578.764 euro) aangehouden op basis van een risicoanalyse zoals voorgeschreven. Onder 'risico's op korte termijn' wordt verstaan: kosten eigen medewerkers, huisvestingskosten, kantoor- en administratiekosten, bestuurskosten en wervingskosten.

Voor reserves die vastliggen in materiële vaste activa wordt een reservefinanciering activa aangehouden. Deze reserve muteert met de investeringen, afschrijvingen en eventuele herwaarderingen van de materiële vaste activa.

Voor de risico's uit verworven nalatenschappen houden we overige reserves aan voor eventuele verrekeningen in de toekomst.

De bestemmingsreserve projecten wordt aangehouden ter dekking van toekomstige projectbestedingen ten gunste van de doelstelling.

Jaarlijks doet Proefdiervrij een aantal giftverzoeken met (soms) een specifieke bestemming. Deze worden verantwoord onder bestemmingsfondsen. Andere giften met een specifieke bestemming worden eveneens hier verantwoord.

1.4.6 Beleggingsbeleid

Proefdiervrij belegt in aandelen en obligaties, waarbij we verantwoord rendement en risico als uitgangspunten hebben. Ons beleid ten aanzien van dierproeven is strikt: bedrijven die zelf dierproeven doen of laten doen, zijn uitgesloten, ook als deze proeven gebaseerd zijn op een wettelijke verplichting. Ook beleggen we niet in dier-, milieu- of mensenvriendelijke fondsen. Onder deze randvoorwaarden is het belegd vermogen ondergebracht bij Triodos Bank.

De beleggingsdoelstelling is vermogensbehoud, met een doelvermogen van € 1.500.000 in 2032. Sinds 2018 hadden we een risicoprofiel 'neutraal' voor onze beleggingen. In 2024 is met de Raad van Toezicht overlegd of het huidige risicoprofiel nog passend is bij de huidige situatie. De conclusie was dat terug gaan naar het defensieve profiel de juiste keuze lijkt; dit is uitgevoerd in 2025.

Iedere maand ontvangt Proefdiervrij een rapportage van de beleggingen van Triodos. Het beleggingsrendement 2025 is € 64.776. Dit positieve gedeelte ongerealiseerde koersresultaat is lager dan voorgaand jaar. Dat heeft grotendeels te maken met het bijstellen van het risicoprofiel begin 2025: we hebben gekozen voor een defensief profiel (i.p.v.) neutraal om het risico te verkleinen, maar wel met een stabielere resultaat over de jaren. De invloed van het financiële resultaat is daarmee kleiner maar stabielere geworden.

Om een nog betere spreiding van risico te bewerkstelligen, is in 2001 een kantoorpand aangekocht (dit is ons huidige kantoor). Hiermee werd € 650.000 belegd in vastgoed, een risicomijdende en goed renderende investering, zoals in de afgelopen jaren is gebleken. Dit heeft tevens als voordeel dat geen geld meer hoeft worden uitgetrokken voor de huur van een kantoorruimte. In 2020 is de marktwaarde van het kantoorpand getaxeerd op € 855.000.

1.4.7 Analyse Baten en Lasten

Proefdiervrij heeft een robuuste basis van maandelijkse particuliere donaties. Van de donaties 2025 van particulieren ging 85,99 procent via een maandelijkse incasso. Het overige komt van giften (eenmalige incasso's en overschrijvingen) van particulieren. Daarnaast ontvangen wij baten door middel van nalatenschappen. De totale realisatie baten 2025 is 10,64 % hoger dan 2024. Voor deze baten hebben zich in 2025 geen bijzondere baten voor gedaan.

De totale lasten 2025 zijn € 69.000. lager dan die van 2024 en zo'n 81.000 euro lager dan begroot.

Voor de projectbestedingen geldt dat we in 2025 opnieuw actief hebben samengewerkt met meerdere partners. Wij hebben een totale toekenning gedaan van 652.503 euro gedaan voor projecten (via overeenkomsten, eigen projecten of cofinanciering, zie ook hoofdstuk 1.2.1 Financiële risico's). De toezeggingen zijn iets lager dan begroot door verschillende aspecten waaronder minder dan 100% honoreringen in cofinanciering, waar wij wel vanuit gaan bij de toezeggingen. Daarnaast zijn de zogenaamde consortium agreements van 3 grote projecten niet afgerond in 2025, wat betekent dat wij de formele toezegging pas in 2026 zullen doen. Er is geen reden om aan te nemen dat er geen volledige overeenstemming gevonden zal worden.

1.5 Governance

1.5.1 Samenstelling bestuur en toezichhoudend orgaan

Algemeen directeur en bestuurslid per 31 december 2025:

Mevrouw D. Weijers, geen nevenfuncties

Naam lid	Aandachtsgebied RvT	Hoofdfunctie	Nevenfuncties
Mevrouw H. Leenen	Voorzitter en Communicatie & Marketing	Senior adviseur communicatie bij Staatsbosbeheer	<ul style="list-style-type: none">● Freelance stemactrice en voice-over, Henriët Leenen stemproducties
De heer L.M. ten Siethoff	Financiën	Fondsmanager Triodos Regenerative Money Centre	<ul style="list-style-type: none">● Lid Raad van Toezicht Vrije School de Vuurvogel, Driebergen● Bestuurslid Walterus Stichting● Commissielid FIN Code Goed Bestuur
De heer R.H. Ostendorf	Wetenschap	Sr Business Development Manager TNO	n.v.t.
Mevrouw E. Veenstra	Personeel en organisatie	HR-adviseur Eevee- HR consultancy	n.v.t.
De heer J. Nekkers	Innovatie	Directeur Future Consult	<ul style="list-style-type: none">● Voorzitter WRV De Zaan

Tabel 4 Overzicht samenstelling Raad van Toezicht

1.5.2 Taak en werkwijze van directie en Raad van Toezicht

De directie bestaat uit één lid, die belast is met het bestuur van de stichting en het stichtingsbureau. De Raad van Toezicht (RvT) heeft een toezichhoudende taak. Daarnaast heeft de RvT een belangrijke klankbordfunctie voor de directie en geeft derhalve gevraagd (en ongevraagd) adviezen.

1.5.3 Bezoldigings- en vergoedingsbeleid

De directeur wordt conform de richtlijn van de Goede Doelen Nederland bezoldigd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting AVS Proefdiervrij de Regeling beloning directeuren van goededoelen-organisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De RvT ontvangt als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

Salariëring van medewerkers gebeurt naar analogie van de overheidsschalen vastgesteld door het ministerie van Binnenlandse Zaken.

1.5.4 Wijze van benoemen en zittingsduur van directie en Raad van Toezicht

De benoeming van directieleden gebeurt door de RvT voor onbepaalde tijd.

De leden van de RvT worden benoemd voor een periode van vier jaar. De leden kunnen maximaal eenmaal herbenoemd worden, zodat de totale zittingstermijn van een RvT lid maximaal 8 jaar bedraagt.

1.5.5 Verslag toezichthoudend orgaan

Vergaderingen

De Raad van Toezicht heeft in 2025 vijf keer vergaderd, iedere keer in aanwezigheid van de directie. Naast 4 reguliere *live* RVT-vergaderingen is in december een extra, digitale vergadering ingelast om alle voorliggende bespreekpunten tijdig af te kunnen handelen. Onderwerpen die o.a. aan de orde zijn geweest:

- Goedkeuring jaarverslag en jaarrekening 2024
- Voortgang uitvoering impactplan 2025-2028 en jaarplan 2025
- Stand van zaken Proefdiervrij, inclusief: personele zaken, financiële positie, besteding projectgelden
- Jaarplan en begroting 2026
- Statutenwijziging
- Functioneren directie en directiereglement
- Zelfevaluatie Raad van Toezicht en RVT-reglement

De directie informeerde de RvT tussentijds over de uitvoering van het jaarplan met een maandelijks directieverslag en een financiële rapportage met toelichting over eventuele afwijkingen op de begroting. Aanvullend deelde de directie elk kwartaal de evaluatie van het team van afgelopen kwartaal en de plannen voor aankomend kwartaal. Daarnaast hadden de leden van de RvT onderling contact over onderwerpen en stonden zij de directie gevraagd en ongevraagd bij.

Bijzonderheden

In 2025 is veel aandacht besteed aan enkele formele documenten zoals de statuten, een directiereglement en Raad van Toezicht reglement. Wij vinden dit belangrijk omdat het helder formuleren van verwachtingen en taakstellingen bijdraagt aan duidelijkheid van het functioneren van zowel directie als RvT. Ook heeft de samenwerking en het functioneren van de Raad van Toezicht zelf meer aandacht gekregen in een zelfevaluatie als onderdeel van een professionaliseringslag.

Genoemde zelfevaluatie laat zien dat de Raad functioneert als een deskundig, divers samengesteld en betrokken team, met een heldere focus op haar toezichthoudende rol en maatschappelijke missie. De samenwerking met de directie wordt ervaren als constructief en transparant en de vergadercultuur als open en zorgvuldig. Wensen zijn meer aandacht voor onderlinge samenwerking en feedback, het verhogen van de vergaderefficiëntie het nadrukkelijker agenderen van strategische thema's en innovatie- en lobbythema's. In 2026 wordt een plan opgesteld om uitvoering aan te geven deze wensen.

In 2025 is de evaluatie van het functioneren van de directie uitgebreider aangepakt ten behoeve van de ontwikkeling van Stichting Proefdiervrij in haar geheel. Dit is gedaan mede met behulp van een 360 graden feedback lijst die door de RvT leden en de adviseurs binnen het dagelijks team is ingevuld. De verwerking van de antwoorden gebeurde strikt vertrouwelijk en anoniem. Het leverde waardevolle feedback op die bijdraagt aan een open en lerende organisatiecultuur.

Samenstelling RvT

De Raad van Toezicht bestaat uit 5 leden met de volgende aandachtsgebieden: Communicatie en marketing, Personeel en organisatie, Financiën, Wetenschap en bedrijfsleven, Innovaties. Naast een algemeen profiel voor Raad van Toezicht leden zijn in 2025 functieprofielen per aandachtsgebied opgesteld om draagvlak in kennis en expertise binnen de Raad te waarborgen.

1.5.6 Gedragscode en richtlijn

Stichting Proefdiervrij kijkt verder dan haar eigen doelstelling. Zij wil zich gedragen als een maatschappelijk bewuste en verantwoordelijke organisatie. Daartoe heeft Proefdiervrij onder andere een Beleggingsstatuut, waarin is vastgelegd dat, naast het feit dat Proefdiervrij geen belangen wil hebben in bedrijven die betrokken zijn bij dierproeven, ook aan de principes van People, Planet, Profit wordt voldaan. In de omgang met het publiek onderschrijft Proefdiervrij de richtlijnen en gedragscodes van de DDMA (Data Driven Marketing Association), o.a. over privacy, telemarketing en social media. Als lid van Goede Doelen Nederland houdt Proefdiervrij zich aan de richtlijnen ten aanzien van zaken als kostenverdeling, directiebeloning, straatwerving en de wet Telemarketing. Verder heeft Proefdiervrij het CBF-keurmerk (de Erkenning) en de ANBI-status, hetgeen verplichtingen ten aanzien van verslaglegging en verantwoording met zich meebrengt.

1.5.7 Databeveiligingsbeleid

Stichting Proefdiervrij handelt ten allen tijden in overeenstemming met de AVG. Tevens is dit een voorwaarde voor alle partners waarmee wordt samengewerkt. Er zijn verwerkersovereenkomsten afgesloten met alle leveranciers van diensten. Bestanden worden uitgewisseld via een eigen ftp-server. Wij werken via een Cloud toepassing waarbij inloggen alleen kan via een ID en wachtwoord en op afstand een tweetraps authenticatie verplicht is. Er worden dagelijks back-ups gemaakt. Er is een gast account voor wifi. Alle medewerkers zijn zich bewust van de AVG wet- en regelgeving; in 2025 verzorgen we een teamsessie onder leiding van een expert over privacy en het gebruik van AI. Ons relatiesysteem is AVG-proof. Stichting Proefdiervrij is zich bewust van de risico's, rechten en plichten voortvloeiende uit de AVG en handelt dienovereenkomstig.

1.5.8 Integriteitsbeleid

Regelingen

Proefdiervrij heeft een *klachtenregeling* voor donateurs en andere stakeholders. Deze regeling is in 2025 aangescherpt. Binnen het team is hier ook aandacht voor geweest tijdens een kwartaalmeeting.

In onze communicatie ligt de nadruk erop te voorkomen dat er klachten binnenkomen. We zijn allemaal onderdeel van de maatschappij en willen gezamenlijk een draagvlak vormen: daarvoor is het noodzakelijk te luisteren en oprechte interesse te tonen en transparant te communiceren. Dát is de basis van de klachtenregeling. Mocht er toch een klacht binnenkomen, ligt er een interne procedure hoe hiermee om te gaan.

In 2025 zijn er geen klachten binnengekomen bij de receptie (telefonisch, per post of per e-mail).

In 2020 is het integriteitsbeleid voor medewerkers opgesteld en vastgelegd. De directeur van Stichting Proefdiervrij is verantwoordelijk voor de integriteit binnen het team. In overleg is er ook een persoon in de Raad van Toezicht aangewezen als verantwoordelijke. Daarnaast is een klokkenluider meldpunt ingesteld via GIMD. Het integriteitsbeleid is zowel van toepassing op de vaste medewerkers als de zzp'ers, vrijwilligers en stagiaires, waar Proefdiervrij mee samenwerkt. In 2025 zijn er geen wijzigingen aangebracht in het integriteitsbeleid.

Sinds 2020 hebben wij zowel een interne als een externe vertrouwenspersoon (via GIMD), die beide beschikbaar zijn voor het dagelijkse team van Proefdiervrij. Dit zorgt ervoor dat iedereen altijd naar een vertrouwenspersoon toe kan stappen en daarin zelf een keuze kan maken of dat een directe collega is of een persoon die verder van de organisatie af staat.

De gedragscode is onderdeel van het integriteitsbeleid. Wij hebben deze code in 2025 bijgewerkt zonder grote veranderingen.

Kwesties

In 2025 speelden er geen kwesties rondom integriteit.

Reflectie

De verantwoordelijke voor integriteit zorgt dat het team op de hoogte is van alle regelingen. Dat begint bij vastleggen van de arbeidsovereenkomst: sinds 2025 is het personeelshandboek integraal onderdeel van de arbeidsovereenkomst van alle medewerkers. In het personeelshandboek wordt verwezen naar het integriteitsbeleid en de gedragscode.

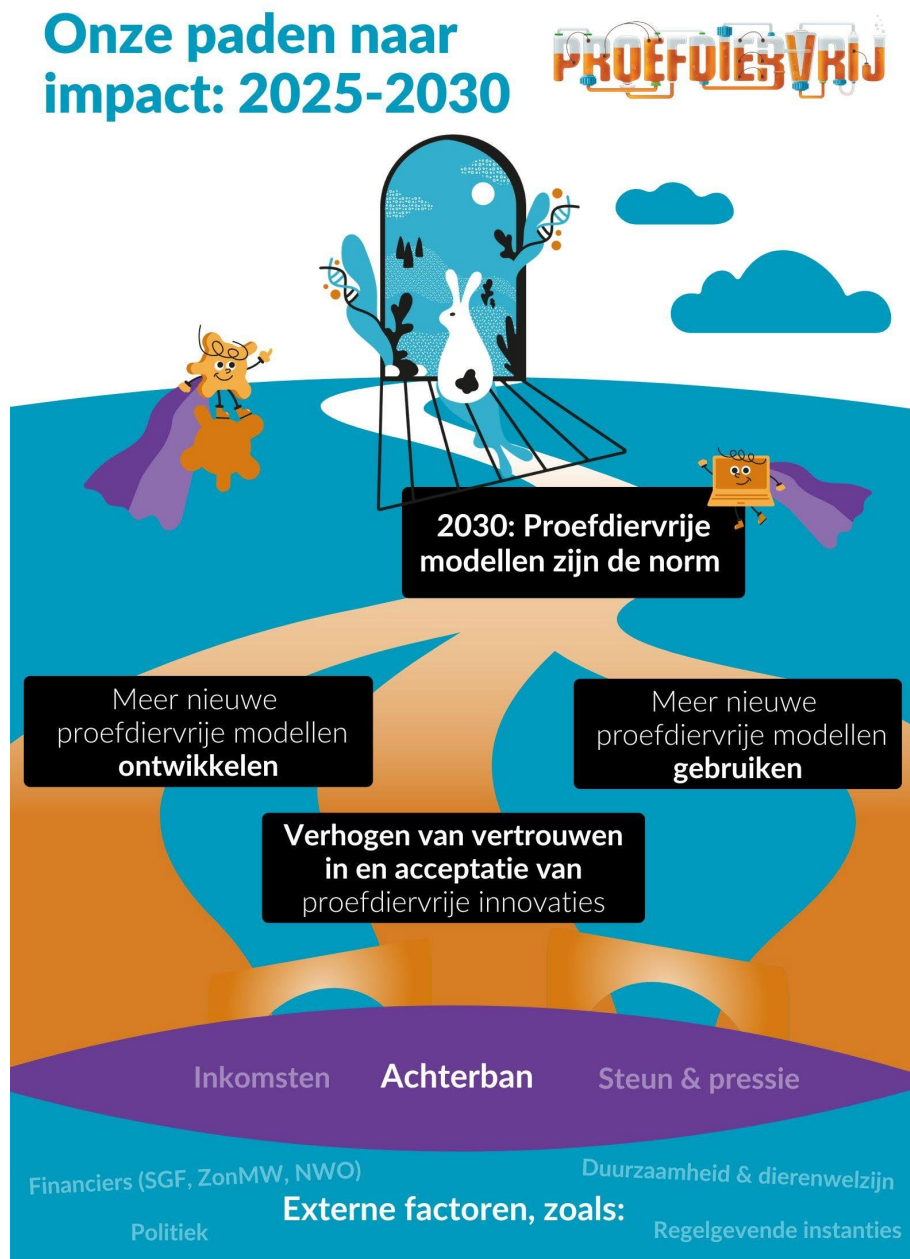
De directeur en interne vertrouwenspersoon hebben in 2025 één integriteitssessie georganiseerd. Deze was onder begeleiding van een externe expert op het gebied van ethiek. Zijn presentatie gaf veel inzichten die bij hebben gedragen aan het open gesprek dat daarop volgde.

1.6 Verwachte gang van zaken

Met het impactplan 2025-2028 werken we naar een wereld waarin proefdiervrije modellen de norm zijn. Wanneer 75% van de biomedische en biotechnologische proefschriften bij onderzoekers aan Nederlandse universiteiten wordt gedaan met behulp van proefdiervrije modellen, is die norm wat ons betreft bereikt. We zien dit als een essentiële tussenstap op weg naar een wereld waarin geen enkel dier meer proefdier hoeft te zijn. Om tot die norm te komen, bewandelen we drie paden: stimuleren van meer ontwikkeling van proefdiervrije modellen, verhoging van de acceptatie van proefdiervrije innovaties en meer gebruik van proefdiervrije modellen. We kunnen dit alleen maar doen met behulp van de steun van onze achterban.

In het impactplan beschreven we per pad wat we precies gaan doen. Ook namen we hierin een strategie voor fondsenwerving en communicatie op.

1.6.1 Pad 1: Meer ontwikkeling van proefdiervrije modellen

Er is niet alleen behoefte aan nieuwe proefdiervrije onderzoeksmodellen, maar ook aan meer inzicht in bestaande modellen. Hoe passen we de modellen die we al hebben goed toe? We blijven proefdiervrije innovaties stimuleren door wetenschappelijk onderzoek zonder dieren te financieren. Daarbij verleggen we onze aandacht van fundamenteel onderzoek naar meer toegepast onderzoek en proefdiervrije validatiestudies. Op die manier leggen we de wetenschappelijke basis voor pad 3: meer gebruik van proefdiervrije modellen. Zo zorgen we voor een breed scala aan technieken en modellen die daadwerkelijk ingezet kunnen worden om proefdieren te vervangen

1.6.2 Pad 2: Verhoging van de acceptatie van proefdiervrije innovaties

Als mensen geen vertrouwen hebben in proefdiervrije innovaties, worden ze niet gebruikt. Terwijl, als mensen wél vertrouwen hebben in proefdiervrije innovaties, durven ze zich ook uit te spreken voor deze proefdiervrije modellen naar bijvoorbeeld regelgevers en beleidsmakers. Door het vertrouwen van belangrijke stakeholders in proefdiervrije wetenschap te vergroten, zorgen we ervoor dat proefdiervrije innovaties sneller geaccepteerd en dus breed ingezet worden.

We vergroten het vertrouwen door inzicht te geven in wat nu de resultaten zijn van proefdiermodellen versus proefdiervrije modellen voor de mens. Hoe goed zijn modellen met proefdieren of juist zonder proefdieren te vertalen naar de menselijke situatie? Deze feiten en cijfers geven we onder andere weer in de 'Proefdiervrij Monitor'. Deze monitor geeft daarnaast ook inzicht in waar en hoe vaak nieuwe proefdiervrije modellen gebruikt worden en hoe dit gebruik zich in de tijd ontwikkelt. Op deze manier zorgt de monitor – met alle cijfers en bewijzen op een overzichtelijke plek – voor een onmisbare basis voor onze strategische aanpak om de verschillende stakeholders mee te nemen in ons verhaal. Verder zien we dat de nieuwe generatie onderzoekers en andere inhoudelijk betrokkenen bij proefdiervrije innovaties de sleutel zijn voor blijvende en snelle verandering. Daarom zorgen wij ervoor dat zij al in een vroeg stadium de kennis opdoen die ze nodig hebben om in een later stadium proefdiervrij te kunnen werken, bijvoorbeeld door het geven van colleges op hogescholen en universiteiten.

Naast de biomedische en biotechnologische sectoren richten we ons ook op de chemische sector. In de chemische sector zien we kansen om op basis van feiten en cijfers te werken aan het vergroten van het vertrouwen in proefdiervrije onderzoeksmodellen.

1.6.3 Pad 3: Meer gebruik van proefdiervrije modellen

Bedrijven tonen steeds meer interesse voor proefdiervrije onderzoeksmethoden en dragen daar steeds vaker actief aan bij. We creëren een netwerk van voorvechters die met elkaar laten zien dat het anders kan. Hierbij betrekken we bedrijven die de stap naar proefdiervrij werken al hebben gemaakt of die de stap maken en vertellen via onze communicatiekanalen over hun successen. Wij jagen dit onder meer aan door de publiciteit op te zoeken met feiten en cijfers over de ontwikkelingen op het gebied van proefdiervrije innovatie. Zo zorgen we ervoor dat het bedrijfsleven gemotiveerd is om proefdiervrije innovaties te gebruiken vanuit ethische, financiële en reputatietechnische overwegingen en verbinden we bedrijven aan onze missie naar een proefdiervrije wereld. In het bedrijfsleven zien we vooral grote kansen voor bedrijven in de chemische sector (denk aan veiligheidstesten), omdat er steeds meer bewijs komt dat juist hier onnodig dierproeven worden ingezet.

1.6.4 Fondsenwerving

De nieuwe inhoudelijke strategie van Proefdiervrij biedt veel kansen voor fondsenwerving: de emoties over (proef)dieren kunnen we combineren met harde feiten over de ontwikkelingen rondom dierproeven en proefdiervrije innovaties. We zetten het dier steeds voorop, en met feiten en cijfers bewijzen we waar het goed gaat, waar het beter kan en waar het fout gaat.

De tijd is rijp om te versnellen en dierproeven te vervangen door proefdiervrije onderzoeksmodellen. Er zijn steeds meer bewijzen dat proeven op dieren niet representatief zijn voor mensen en er zijn steeds meer onderzoeksmethoden en nieuwe technologieën die betere onderzoeksresultaten opleveren dan dierproeven.

Met de bewijzen in de hand kunnen we nog steviger opkomen voor het belang van dieren in onderzoek. Door successen te vieren, gaan we de verbinding aan met onze achterban. We laten zien wat wij bereiken en gebruiken hierbij emotioneel geladen verhalen over proefdieren. Daarnaast spelen we in op kansen die zich voordoen vanuit onze inhoudelijke strategie en betrekken we onze achterban bij deze kansen. Denk hierbij aan innovatieve ontwikkelingen zonder het gebruik van proefdieren. Samen overtuigen we wetenschappers en voorkomen we proefdiergebruik. Waar nodig spreken we partijen aan op hun verantwoordelijkheid. We brengen het leed in beeld van proefdieren die onnodig voor onderzoek worden ingezet. Met dit verhaal werven we nieuwe donateurs en leads. Met de (financiële) steun van onze donateurs ondersteunen we onderzoekers aan de universiteit en in het bedrijfsleven om proefdieren vaker en sneller te vervangen door proefdiervrije innovaties.

1.6.5 Communicatie

We richten ons vooral op het versterken van onze digitale communicatie. We investeren in het testen van verschillende online kanalen en boodschappen om te zien wat het beste werkt. Dit betekent dat we experimenteren met alles van sociale media tot en met digitale advertenties, om op basis van cijfers onze aanpak te verbeteren en onze impact te vergroten. Daarnaast blijven we ook offline kansen verkennen, zodat we een gebalanceerde middelenmix houden. Door het gebruik van zowel digitale als offline kanalen bereiken en betrekken we een breed en divers publiek, van actieve online gebruikers tot mensen die minder tijd doorbrengen op het internet.

Communicatie is ook verantwoordelijk voor het bewaken en versterken van ons merk. We zetten ons in om Proefdiervrij stevig te positioneren als een constructieve, strijdlustige organisatie die hard werkt aan een wereld zonder proefdieren. Daarbij zetten we met de Proefdiervrij Monitor onze wetenschappelijke claims kracht bij. Dit doen we om kansen voor fondsenwerving te creëren en om de wetenschappelijke community te bereiken en te betrekken.

1.6.6 Mensen en Middelen

Mensen

Om de ambitieuze doelstellingen van het impactplan waar te kunnen maken, hebben we een sterke interne basis nodig. Vanaf 2024 werkten we aan een nieuw organogram. De organisatie achter Proefdiervrij bestaat nu uit drie teams: bedrijfsvoering, beleid en communicatie & fondsenwerving. Alle teams hebben hun eigen vastgelegde verantwoordelijkheden en bijbehorende taken. In 2025 slaagden we erin ons team uit te breiden van ~10,5 fte naar ~13,5 fte, zoals we ons in het impactplan hadden voorgenomen. Met dit team gaan we ook de komende jaren volop aan de slag.

Bedrijfsvoering (3.6 – 4.6 fte)

Is het fundament van onze organisatie en het figuurlijke ‘gezicht’. Door hun werk kunnen de andere teams zich op hun eigen expertise richten. Dit team zorgt ervoor dat we onze ANBI-status en erkenning behouden en dat we transparant kunnen zijn. Dit team zorgt er ook voor dat medewerkers hun werk zo efficiënt mogelijk kunnen uitvoeren met behulp van programma’s en tools.

Daarmee is het team verantwoordelijk voor:

- De veiligheid, hygiëne en verzorging van ons kantoorpand en werkplekken.
- Transparantie en inzicht in onze financiën.
- Systeembeheer, waaronder ICT en CRM.
- Eerstelijnscommunicatie in de vorm van het reageren op mails en berichten op social media en het beantwoorden van de telefoon.
- Datacontrole en -beheer.

Beleid (1.6 – 2 fte)

Werkt 'aan de voorkant' aan ons doel, namelijk: aan het overbodig maken van dieren in onderzoek door proefdiervrije innovaties te steunen met behulp van geld, kennis of netwerk.

Het beleidsteam is verantwoordelijk voor:

- Het uitvoeren van projectbestedingen met impact.
- Het stimuleren van het ontwikkelen en in gebruik nemen van proefdiervrije innovaties.
- Het vormen en onderbouwen van standpunten van Proefdiervrij.
- Het opbouwen en onderhouden van het netwerk bij de inhoudelijk betrokken partijen.
- Het vertegenwoordigen van Proefdiervrij bij onder meer relevante evenementen, projectgroepen, congressen.
- Het op de hoogte zijn van relevante ontwikkelingen op het gebied van proefdiervrije innovatie en de rest van de teams hier tijdig over informeren.

Communicatie & Fondsenwerving (5.2- 6.8 fte)

Dit team is de basis van ons bestaan, want zonder donaties kunnen wij niets. In 2024 voegden we dit team samen, omdat communicatie en fondsenwerving naadloos in elkaar overlopen: als we geen nieuwe mensen bereiken met communicatie, halen we ook geen nieuwe donateurs binnen met fondsenwerving. En zonder transparante communicatie blijven donateurs niet bij ons. Dus of het nu gaat om het vertellen over ons werk aan een doelgroep die nog nooit van ons gehoord heeft óf het overtuigen van een trouwe donateur dat zijn/haar geld bij ons écht goed besteed wordt: we hebben er zowel communicatie als fondsenwerving voor nodig.

Dit team is verantwoordelijk voor:

- Het vergroten van onze naamsbekendheid.
- Het vergroten van de betrokkenheid van onze achterban.
- Het bij voorkeur laten groeien – maar in ieder geval stabiliseren – van inkomsten en donateurs aantallen.
- Het creëren van het draagvlak en de mindset die nodig zijn voor een proefdiervrije wereld.

Middelen

De komende jaren zetten we in op een stabiele en gezonde financiële situatie. De opgebouwde reserves van de afgelopen jaren zetten we grotendeels in voor beleidsprojecten, waardoor we andere middelen kunnen inzetten voor communicatie, werving en beheer & organisatie. De stabilisatie van inkomsten die we in 2025 behaalden, willen we in 2026 vasthouden. In 2027 gaan we vervolgens voor een stijgende lijn op het gebied van inkomsten. Deze groei willen we bereiken door de eerste jaren maximaal te investeren in communicatie en fondsenwerving, waardoor we een goede concurrentiepositie hebben. We verwachten de eerste jaren dus in te teren op onze reserves, maar zien dit als een langetermijninvestering die ervoor zorgt dat we vanaf 2027 in baten groeien.

2. JAARREKENING

2.1 Geconsolideerde Balans per 31 december 2025

ACTIVA			
Vaste activa		2025	2024
		€	€
Materiële vaste activa	2.7.1 Materiële Vaste activa	535.299	599.070
Immateriële vaste activa	2.7.1 Materiële Vaste activa	0	0
Vlottende activa			
Effecten	2.7.2 Effecten	1.993.271	1.978.388
Vorderingen en activa	2.7.3 Vorderingen en activa	759.088	313.065
Liquide middelen	2.7.4 Liquide middelen	727.424	1.292.906
TOTAAL ACTIVA		4.015.082	4.183.429
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	2.7.5 Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve		1.578.763	1.332.783
Bestemmingsreserve		77.527	77.527
Reserve financiering activa		535.299	599.070
Instandhoudingsreserve		0	0
Bestemmingsreserve Projecten		1.161.498	1.159.045
		3.353.087	3.168.425
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	2.7.6 Bestemmingsfondsen	11.943	21.720
		3.365.030	3.190.145
Langlopende schulden			
Langlopende projectverplichtingen	2.7.7 Langlopende projectverplichtingen	150.000	0
Kortlopende schulden			
Kortlopende projectverplichtingen	2.7.8 Overige schulden en nog te betalen	304.155	643.784
Overige nog te betalen	Overige nog te betalen	195.897	349.500
		500.052	993.284
TOTAAL PASSIVA		4.015.082	4.183.429

Tabel 5 Balans per 31 december 2025 na resultaatbestemming

2.2 Staat van geconsolideerde baten en lasten

		Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
		€	€	€
BATEN				
Baten van particulieren		3.374.145	2.682.826	3.141.576
Baten van bedrijven		0	0	0
Baten van stichtingen en verenigingen		278.250	150.000	159.551
Baten van subsidies van overheden		0	0	0
Totaal geworven baten	2.8.1	3.652.395	2.832.826	3.301.127
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	2.8.2	-581	0	-637
Totaal baten		3.651.814	2.832.826	3.300.490
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
~ Fonds Proefdiervrij onderzoek		743.087	753.900	1.100.820
~ Overige Modules		195.307	220.500	352.851
~ Publiekscommunicatie		1.267.603	1.332.300	919.943
~ Communicatie Donateurs		511.957	502.867	452.687
Totaal besteed aan doelstellingen		2.717.953	2.809.567	2.826.301
Wervingskosten		683.219	638.170	624.636
Kosten beheer en administratie		140.534	175.700	159.597
Totaal lasten		3.541.706	3.642.924	3.610.534
Saldo voor financiële baten en lasten		110.108	-810.098	-310.044
financiële baten en lasten	2.8.3	64.776	124.500	205.985
Saldo van baten en lasten		174.885	-685.598	-104.059

Tabel 6 Staat van baten en lasten 2025 en 2024

2.3 Geconsolideerde Resultaatbestemming

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Bestemmingsfondsen	-9.777	21.720
Bestemmingsreserve Projecten	2.454	-176.432
Bestemmingsreserve algemeen	0	0
Reserve financiering activa	-63.771	-52.000
Continuïteitsreserve	245.980	102.653
Saldo van baten en lasten	174.885	-104.059

Tabel 7 Resultaatbestemming 2025 en 2026

2.4 Overzicht geconsolideerde lastenverdeling

		BELEID		COMMUNICATIE			Werving baten	Beheer en administratie	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
		Fonds Proefdiervrij Onderzoek	Overige modules	Publieks-campagne	Publieks-communicatie	Communicatie donateurs					
Verstrekte (project)bijdragen	2.9.1 Projectbijdragen	552.493	100.010	-	-	-	-	-	652.503	698.000	1.114.922
Communicatiekosten	2.9.2 Communicatiekosten	-	-	-	863.912	179.805	458.377	-	1.502.094	1.571.937	1.218.402
Personeelskosten	2.9.3 Personeelskosten	154.454	77.227	-	338.941	278.876	188.778	85.808	1.069.500	1.135.000	996.060
Huisvestingskosten	2.9.4 Huisvestingskosten	2.865	1.432	-	6.287	5.173	3.502	1.592	20.851	23.000	18.505
Kantoorkosten	2.9.5 Kantoorkosten	17.396	8.698	-	38.175	31.410	21.262	9.665	126.606	85.000	123.564
Algemene kosten	2.9.6 Algemene kosten	6.634	3.317	-	-	-	-	38.332	48.283	42.500	72.220
Afschrijvingen	2.9.7 Afschrijvingen	9.245	4.623	-	20.288	16.693	11.300	5.136	67.285	68.000	66.863
Totaal lasten		743.087	195.307	0	1.267.603	511.957	683.219	140.533	3.541.705	3.623.437	3.610.536
Begroot 2025		753.900	220.500		1.332.300	502.867	638.170	175.700	3.623.437		
Gemiddeld aantal fte's 25		1,80	0,90	0,00	3,95	3,25	2,20	1,00	13,1		
Gemiddeld aantal fte's 24		1,70	1,00	0,00	2,98	2,30	1,30	0,90	10,2		

Doelbestedingspercentage van de baten:				
Bestedingen aan doelstellingen/totale baten		74,43%	99,18%	85,63%
Doelbestedingspercentage van de lasten:				
Bestedingen aan doelstellingen/totale lasten		76,74%	77,54%	78,28%
Percentage wervingskosten:				
Wervingskosten/som van geworven baten		18,71%	22,53%	18,92%
Norm kostenbeheer en administratie:				
Kosten beheer en administratie/totale lasten		3,97%	4,85%	4,42%

Tabel 8 Lastenverdeling beleid, communicatie, fondsenwerving: Proefdiervrij verantwoordt 50% op het budget voorlichting. Onder de kosten die volledig onder 'Werving baten' worden verantwoord, vallen o.a.: bankkosten, kosten drukken combola's en de kosten van het relatiesysteem. Het relatiesysteem wordt voor 50% ten laste van het fondsenwervingsbudget verantwoord. De drukkosten ten behoeve van het magazine komen voor 20% ten laste van het fondsenwervingsbudget.

.5 Geconsolideerd Kasstroomoverzicht

	2025	2024
Kasstroom uit activiteiten	€	€
Totaal Baten	3.651.814	3.300.490
Totaal Lasten	3.541.706	3.610.534
Exploitatieresultaat	110.108	-310.044
Afschrijvingen	67.285	66.863
Financiële baten en lasten	86.499	205.985
Ongerealiseerde resultaten effecten	-21.723	-193.087
Cash-flow	242.172	-230.283
<i>Mutaties in:</i>		
Vorderingen en activa	-446.023	-89.900
Kortlopende schulden en langlopende schulden	-343.234	478.373
	-798.255	388.473
Totaal kasstroom uit activiteiten	-547.084	158.190
Kasstroom uit investeringen		
Investerings materiële vaste activa	-3.515	-14.864
Investerings in beleggingen	473.955	346.672
Verkopen van beleggingen	-488.838	-350.732
Totaal kasstroom investeringen	-18.398	-18.924
Totaal kasstroom	-565.482	139.266
Beginsaldo Liquide middelen	1.292.906	1.153.640
Totaal Kasstroom	-565.482	139.266
Eindsaldo liquide middelen	727.424	1.292.906

Tabel 9 Kasstroomoverzicht

2.6 Grondslagen van waardering en bepaling van het geconsolideerde resultaat

2.6.1 Algemene grondslagen

De jaarrekening is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor “Richtlijn Fondsenwervende organisaties” van de Raad voor de jaarverslaglegging. Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

In de consolidatie zijn betrokken:

1. Stichting AVS Proefdier vrij 's-Gravenhage

Bestuur per 31 december 2025 zie 1.5.1 Samenstelling bestuur en toezichthoudend orgaan.

De stichting stelt zich tot doel de bevordering van eerbied voor het leven en voor levende individuen in het bijzonder, alsmede de bestrijding van dierproeven en voorkomen/ vervangen van dierproeven en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord. Onder proeven op mensen en dieren verstaan we alle handelingen voor experimentele, medische, wetenschappelijke en commerciële doeleinden, tenzij het geheel van deze handelingen tot doel heeft, dan wel geacht kan worden ten doel te hebben, het belang van de betrokken individuen zelf of als de betrokken mens vrijelijk, on-beïnvloed en na de mogelijkheid te hebben gehad tot een verantwoorde keuze te komen hiertoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven.

2. Anti-Vivisectie Stichting 's-Gravenhage

Bestuur per 31 december 2025:

D. Weijers (voorzitter)

S. Aan (bestuurslid)

E. Jonkers (bestuurslid)

De Anti Vivisectie Stichting stelt zich tot doel de bevordering van eerbied voor het leven en voor levende individuen in het bijzonder, alsmede de bestrijding en uiteindelijk het geheel afschaffen van proeven op mens en dier en voorts al hetgeen met één en ander rechtstreeks of zijdelings verband houdt of daartoe bevorderlijk kan zijn, alles in de meest ruime zin van het woord.

Onder proeven op mensen en dieren verstaan we alle handelingen voor experimentele, medische, wetenschappelijke en commerciële doeleinden, tenzij het geheel van deze handelingen tot doel heeft, dan wel geacht kan worden ten doel te hebben, het belang van de betrokken individuen zelf of als de betrokken mens vrijelijk, on-beïnvloed en na de mogelijkheid te hebben gehad tot een verantwoorde keuze te komen hiertoe uitdrukkelijk toestemming heeft gegeven. De stichting tracht haar doel te bereiken door AVS Proefdier vrij naar vermogen financieel te ondersteunen ter bereiking van haar doel.

3. Stichting Schoonheid Zonder Wreedheid 's-Gravenhage

Bestuur per 31 december 2025:

M. Zuigeest (voorzitter)

P.J. de Leu (secretaris)

M.A. Koetse (penningmeester)

De stichting heeft tot doel het bijeenbrengen van gelden ten behoeve van Stichting AVS Proefdier vrij.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie.

2.6.2 Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.6.3 Algemene grondslagen van waardering

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondsenwervende organisaties gevolgd. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.6.4 Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen welke zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

de onderhoudskosten worden conform de componentenmethode geactiveerd en afgeschreven.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Pand	4%
Onderhoud pand	5% en 20% (afhankelijk van technische levensduur)
Inrichting	20%
Inrichting kantoor	20%
Kantoormachines (hardware)	33%
Software	33%

2.6.5 Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen. Transactiekosten voor aan- of verkopen worden via de staat van baten en lasten verantwoord. De effecten zijn volledig eigendom van Stichting AVS Proefdiervrij en staan ter vrije beschikking.

2.6.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

2.6.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, de liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Onvoorwaardelijke projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een projectpartner op het moment van het genomen interne besluit en nadat dit besluit is gecommuniceerd met de projectpartner.

Voorwaardelijke projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een projectpartner op het moment van het genomen interne besluit, dit besluit is gecommuniceerd met de projectpartner en door de projectpartner aan de gestelde voorwaarden is voldaan.

2.6.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderinggrondslagen.

2.6.9 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Deze beoordeling vindt per nalatenschap plaats. Indien geen betrouwbare inschatting kan worden gemaakt van de bate uit nalatenschap, wordt deze bate onder de post niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen opgenomen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen verwerkt. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten van andere / verbonden organisaties zonder winststreven waaraan een terugbetalingsverplichting is verbonden bij het niet besteden van de bate overeenkomstig de projectvoorwaarden, worden verantwoord ter hoogte van de aangegane verplichting tot besteding, dan wel gemaakte kosten overeenkomstig de projectvoorwaarden. Baten van andere / verbonden organisaties zonder winststreven zonder terugbetalingsverplichting worden verwerkt in het jaar van toekenning.

2.6.10 Lasten

- (Im)materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.
- (Project)subsidies en (project)bijdragen komen ten laste van het jaar waarin het besluit tot onvoorwaardelijke toekenning schriftelijk aan de partners is meegedeeld.

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.6.11 Personeelsbeloning

Salariissen, pensioenlasten en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

2.6.12 Kostentoerekening

De verstrekte projectbijdragen worden honderd procent toegerekend aan de doelbesteding van Proefdiervrij via het Fonds Proefdiervrij Onderzoek en Overige modules. De communicatiekosten worden verdeeld over de lastencategorieën op basis van directe toerekening. De Algemene kosten worden toegerekend aan Beleid en Beheer en administratie. Alle overige kosten (Personeel, huisvesting, kantoor en afschrijvingskosten op grond van de fte. Jaarlijks worden de personeelsleden op basis van een planning verdeeld over de doelstellingen en de overige lasten.

Bij de verdeling is uitgegaan van de volgende verdeling van fte's (gemiddeld):

	fte's 2025	fte's 2024
Fonds Proefdiervrij onderzoek	1,80	1,70
Overige modules	0,90	1,00
Publiekscommunicatie	3,95	2,98
Communicatie Donateurs	3,25	2,30
Fondsenwerving	2,20	1,30
Beheer en administratie	<u>1,00</u>	<u>0,90</u>
Totaal	13,10	10,18

De norm voor kosten van beheer en administratie is gesteld op 4,5%.

2.7 Toelichting op de geconsolideerde balans

2.7.1 Materiële Vaste activa

Stand 1 januari 2025	Pand	Grond	Onderhoud	Inventaris	Website	Hardware	Totaal
	€	€	€		€	€	€
Aanschaf	512.437	170.813	409.110	5.445	35.695	40.160	1.173.660
Cumulatieve afschrijvingen	-348.459	0	-161.800	-1.225	-35.695	-27.411	-574.590
	163.978	170.813	247.310	4.220	0	12.749	599.070
Mutaties boekjaar 2025							
Aanschaf 2025	0	0		0	0	3.515	3.515
Af: Afschrijvingen 2025	-20.498	0	-35.654	-1.089	0	-9.780	-67.286
Af: desinvestering aanschafwaarde							
Desinvestering cumulatieve afschrijvingen							
	-20.498	0	-35.919	-1.089	0	-6.265	-63.771
Stand 31 december 2025							
Aanschaf	512.437	170.813	409.110	5.445	35.695	43.675	1.177.175
Cumulatieve afschrijvingen	-368.957	0	-197.719	-2.314	-35.695	-37.192	-641.876
	143.480	170.813	211.391	3.131	0	6.483	535.299

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: Pand 4%, onderhoud 5%/20% en Software/website 33%. Op de grond wordt niet afgeschreven. Het pand is op 28 januari 2020 getaxeerd op € 855.000. De materiële vaste activa worden ingezet in het kader van de bedrijfsvoering.

Tabel 10 toelichting op de balans: Materiele vaste activa

2.7.2 Effecten

Het verloop van de beleggingen kan als volgt worden weergegeven:

	Aandelen	Obligaties	Totaal
	€	€	€
Saldo 1 januari 2025	1.035.037	943.351	1.978.388
Aankopen	32.788	923.042	955.831
Verkopen en uitlotingen	-528.679	-437.976	-966.655
Koersresultaten	21.936	3.772	25.708
Saldo 31 december 2025	561.082	1.432.189	1.993.271

De opbouw van de post beleggingen ultimo boekjaar is als volgt:

	2025	%	2024	%
Aandelen	561.082	28,1%	1.035.037	52,3%
Obligaties	1.432.189	71,9%	943.351	47,7%
	1.993.271	100%	1.978.388	100%

Tabel 11 Toelichting op de balans: Effecten (Zie toelichting 1.4.6 Beleggingsbeleid)

2.7.3 Vorderingen en activa

	2025	2024
	€	€
Rente Obligaties	17.287	6.636
Te ontvangen nalatenschappen	688.310	129.150
Te ontvangen nalatenschappen AVS	50.000	102.000
Rente ING Spaarrekening	2.277	6.005
Te ontvangen bedragen	1.214	605
Vooruitbetaalde bedragen	-	68.668
Saldo 31 december 2025	759.088	313.065

Tabel 12 Toelichting op de balans; Vorderingen en activa

2.7.4 Liquide middelen

	2025	2024
	€	€
Kas	1.069	828
ING Bank	204.346	271.933
Triodos	347.392	1.018.576
Bank AVS	174.617	1.569
Saldo 31 december 2025	727.424	1.292.906

De liquide middelen zijn vrij opneembaar

Tabel 13 Toelichting op de balans; Liquide middelen

2.7.5 Reserves en fondsen

	2025	2024
Continuïteitsreserve	€	€
saldo per 1 januari 2025	1.332.784	1.230.132
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	245.980	102.652
Saldo 31 december 2025	1.578.764	1.332.784

Voor dekking van risico's op korte termijn wordt een continuïteitsreserve aangehouden op basis van een risicoanalyse zoals voorgeschreven.

	2025	2024
Bestemmingsreserve	€	€
Saldo per 1 januari 2025	77.527	77.527
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	0	0
Saldo 31 december 2025	77.527	77.527

Bestemmingsreserve is gevormd voor het risico van toekomstige verplichtingen uit de nalatenschappen.

	2025	2024
Reserve financiering activa	€	€
Saldo per 1 januari 2025	599.070	651.070
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	-63.771	-52.000
Saldo per 31 december 2025	535.299	599.070

	2025	2024
Instandhoudingsreserve	€	€
Saldo per 1 januari 2025	0	0
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	0	0
Saldo per 31 december 2025	0	0

De instandhoudingsreserve werd aangehouden om de realisatie van de doelstellingen op lange termijn te waarborgen. Deze reserve hebben we laten vrijvallen ten gunste van de continuïteitsreserve.

De continuïteitsreserve in combinatie met de bestemmingsreserve projecten waarborgt ook de doelstellingen op (middel)lange termijn.

	2025	2024
Bestemmingsreserve Projecten	€	€
Saldo per 1 januari 2025	1.159.045	1.335.477
Correctie reservering		
Onttrekking/ toevoeging volgens resultaatbestemming	-47.546	-176.432
Saldo per 31 december 2025	1.111.499	1.159.045

De bestemmingsreserve projecten wordt aangehouden ter dekking van toekomstige projectbestedingen ten gunste van de doelstelling.

Tabel 14 Toelichting op de balans; Reserves en fondsen

2.7.6 Bestemmingsfondsen

	Saldo per 1 januari 2025	Ontvangen	Bestedingen	Saldo per 31 december 2025
	€	€	€	€
17.03 + 25.09 Van Zonneveld- haarvaatjes	0	11.996	11.996	0
17.04 + 25.09 Virusonderzoek	0	11.996	11.996	0
19.02 Longonderzoek 2019	0	60	60	0
18.06 Honden uit hartonderzoek- De Vries	0	137	137	0
20.22 HIV	0	120	120	0
21.16 voedselveiligheid	0	36	36	0
21.18 + 25.09 oogonderzoek- Garanto	0	11.996	11.996	0
21 Covid onderzoek - Bloedvaten-op-een-chip	0	50	50	0
22.02 Hersenonderzoek- De Vrij	0	717	717	0
22.03 Bloed-hersenbarriere-op-een-chip- Kistemaker	0	10	10	0
23.3 Virtuele mens-VHP	0	50	50	0
23.4 Brandwondenonderzoek - Patrick	21.723	220	10.000	11.943
24.4 Jeffrey Bajmovic - database	0	980	980	0
24.6 Gewrichtsonderzoek - Shreya	0	599	599	0
24.11 Vital Tissue	0	1.627	1.627	0
24.12 Pilotprojecten	0	11.180	11.180	0
25.04 Epilepsie en TSC - Kalf	0	10.000	10.000	0
25.04 Epilepsie en TSC - Scheper	0	15.000	15.000	0
25.04 Epilepsie - Luinenburg	0	10.000	10.000	0
25.12 Vascularized Organoids DMG	0	30.416	30.416	0
25.11 SMART-TOC	0	4.691	4.691	0
25.13 Proefdiervrij Venture Challenge	0	163.400	163.400	0
	21.720	285.281	295.061	11.943

Tabel 15 Toelichting op de balans; Bestemmingsfondsen

2.7.7 Langlopende schulden

	2025	2024
	€	€
Langlopende projectverplichtingen	150.000	0
Saldo 31 december 2025	150.000	0

Tabel 16: toelichting op de balans: overzicht langlopende schulden

2.7.8 Overige schulden en nog te betalen

	2025	2024
	€	€
Loonheffing	24.566	22.853
Verlofdagen	35.805	43.482
Accountantskosten	13.098	17.347
Beheerkosten/ Bankkosten Triodos	14.753	13.837
Crediteuren	107.674	251.981
projectverplichtingen op korte termijn	304.155	643.785
Saldo 31 december 2025	500.052	993.285

Tabel 17 Toelichting op de balans; Overige schulden en nog te betalen.

Langlopende schulden, crediteuren en overige schulden worden bij de eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. Transactiekosten die direct zijn toe te rekenen aan de verwerving van de schulden worden in de waardering bij eerste verwerking opgenomen. Schulden worden na eerste verwerking gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs.

2.7.9 Niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen

Vruchtgebruik nalatenschappen

Bij vijf lopende nalatenschappen is er sprake van vruchtgebruik. Aangezien er geen betrouwbare inschatting kan worden gemaakt van de (verwachte) omvang van deze nalatenschappen zijn de baten niet verantwoord onder de baten uit nalatenschappen. Bij één nalatenschap is een familielid enig erfgenaam en bezwaarde, deze mag de goederen vervreemden en verteren, alleen het overschot komt aan de verwachters na het overlijden. Deze nalatenschap is niet in te schatten en dus niet meegenomen als vordering.

Tevens heeft de organisatie in 2023 een nalatenschap gekregen waarvan per 31 december 2023 de omvang nog niet betrouwbaar in te schatten was en daarom niet is opgenomen in de balans. De achtergrond is dat een groot gedeelte van de nalatenschap bestaat uit een VOF en het verkrijgen van aandelen in een B.V., waarvan de reële waarde niet betrouwbaar kan worden ingeschat. De verwachting is dat deze nalatenschap tussen € 600.000,- en € 900.000,- groot zal zijn. In 2024 is er op deze nalatenschap een voorschot van € 560.000,- ontvangen wat in 2024 als baten is opgenomen. In 2024 en 2025 was het restant van deze nalatenschap nog niet betrouwbaar vast te stellen. De organisatie verwacht bij spoedig verloop dat de omvang van het restant van deze nalatenschap in 2026 wel betrouwbaar kan worden ingeschat en dan als bate opgenomen zal worden in het resultaat van 2026.

2.8 Toelichting op de baten

2.8.1 Baten			
	Realisatie'25	Begroting'25	Realisatie'24
	€	€	€
Donaties en giften	2.575.200	2.250.000	2.465.569
Nalatenschappen Proefdiervrij	955.976	404.255	733.558
Nalatenschappen AVS	121.220	178.571	102.000
Overige baten eigen fondswerving	0	0	0
	3.652.395	2.832.826	3.301.127

Tabel 18 Toelichting op de baten

2.8.2 Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten			
	Realisatie'25	Begroting'25	Realisatie'24
	€	€	€
Verkoopartikelen			
Netto-omzet	0	0	0
Af: Kostprijs	-581	0	-637
Af: Afboeken oude voorraad	0		0
Brutowinst	-581	0	-637

Tabel 19; Toelichting op de baten; Baten als tegenprestatie voor levering producten en/of diensten

2.8.3 Financiële baten en lasten			
	Realisatie'25	Begroting'25	Realisatie'24
	€	€	€
Rente obligaties	26.602	7.000	5.667
Dividend	33.896	14.000	24.271
Gerealiseerde koersresultaten	47.430	0	-4.901
Ongerealiseerde koersresultaten aandelen	-21.723	100.000	193.087
Kosten beleggingen	-24.024	0	-22.117
Renterekening courant	2.596	3.500	9.976
	64.776	124.500	205.982

Tabel 20; Toelichting op de baten; Financiële baten en lasten

Verschillenanalyse baten ten opzichte van de begroting

Baten van particulieren

Dit jaar is op de post 'donaties en giften' € 325.200 meer binnengekomen dan begroot en € 109.631 meer dan in 2024. Dit is te verklaren doordat er meer nieuwe donateurs zijn geworven en de uitstroom beperkt is.

Bestemde baten en bestedingen

De bestemde baten (onderdeel van Donaties en Giften in tabel 20) zijn in het jaar van ontvangst besteed aan de lopende project en lopen op de volgende wijze door het resultaat.

Nalatenschappen

Bij Proefdiervrij is op deze post € 494.370 meer binnengekomen dan begroot en € 241.638 meer dan het jaar 2024.

2.8.4 Bestemmingsfondsen			
	Ontvangen	Bestedingen	Saldo per 31 december 2025
	€	€	€
17.03 + 25.09 Van Zonneveld- haarvaatjes	11.996	11.996	0
17.04 + 25.09 Virusonderzoek	11.996	11.996	0
19.02 Longonderzoek 2019	60	60	0
18.06 Honden uit hartonderzoek- De Vries	137	137	0
20.22 HIV	120	120	0
21.16 voedselveiligheid	36	36	0
21.18 + 25.09 oogonderzoek- Garanto	11.996	11.996	0
21 Covid onderzoek - Bloedvaten-op-een-chip	50	50	0
22.02 Hersenonderzoek- De Vrij	717	717	0
22.03 Bloed-hersenbarriere-op-een-chip- Kistemaker	10	10	0
23.3 Virtuele mens-VHP	50	50	0
23.4 Brandwondenonderzoek - Patrick	220	10.000	11.943
24.4 Jeffrey Bajmovic - database	980	980	0
24.6 Gewrichtsonderzoek - Shreya	599	599	0
24.11 Vital Tissue	1.627	1.627	0
24.12 Pilotprojecten	11.180	11.180	0
25.04 Epilepsie en TSC - Kalf	10.000	10.000	0
25.04 Epilepsie en TSC - Scheper	15.000	15.000	0
25.04 Epilepsie - Luinenburg	10.000	10.000	0
25.12 Vascularized Organoids DMG	30.416	30.416	0
25.11 SMART-TOC	4.691	4.691	0
25.13 Proefdiervrij Venture Challenge	163.400	163.400	0
			0
	285.281	295.061	11.943

Tabel 21: bestemmingsfondsen 2025

2.9 Toelichting lasten

2.9.1 Projectbijdragen

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Diverse w.o. ZonMw	0	0	600.000
Overige fonds proefdiervrij onderzoek	552.493	600.000	287.534
Vrijval subsidieverplichting voorgaande jaren	0	0	0
Diverse eigen projecten	100.010	98.000	227.388
	652.503	698.000	1.114.922

Tabel 22 Toelichting op de lastenverdeling; Fonds Proefdiervrij Onderzoek

2.9.2 Communicatiekosten

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Mediakosten	226.008	303.000	177.205
Telefoondiensten/door to door	541.207	297.500	493.260
Diverse wervingscampagnes	356.725	140.000	97.400
Druk- ontwerp- en advieskosten	62.033	75.500	31.307
Informatie aan donateurs	194.825	205.325	192.426
Internet/Sociale Media	54.959	163.000	48.033
Diverse projecten waaronder dierdonorcodicil	0	35.000	18.886
Kosten betalingsverkeer	31.010	33.000	30.299
Overige kosten	27.971	40.950	109.754
Nalaten	7.355	64.195	19.832
	1.502.094	1.357.470	1.218.402

Tabel 23; Toelichting op de lastenverdeling; uitbesteed werk

2.9.3 Personeelskosten

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Salarissen	801.475	850.000	661.835
Pensioenlasten	74.147	55.000	54.232
Sociale lasten	193.877	155.000	154.378
Overige personeelskosten	43.877	35.000	31.229
Tijdelijke krachten	46.459	55.000	116.748
	1.159.836	1.150.000	1.018.422
Ziekengeld	-35.752	-15.000	-22.362
	1.124.084	1.135.000	996.060

Het gemiddeld aantal werknemers gedurende het boekjaar 2025 bedroeg 13,1 in 2024 was dat 10,18

Tabel 24; Toelichting op de lastenverdeling; Personeelskosten

Bezoldiging Directie en Raad van Toezicht

<i>Naam:</i> D. Weijers		
<i>Functie:</i> Directeur		
<i>Dienstverband:</i> Onbepaalde tijd		
<i>Uren:</i> 40 uur per week		
<i>Parttime percentage:</i> 100		
<i>Periode:</i> 1 jan t/m 31 dec 2025		
	D. Weijers	D. Weijers
	2025	2024
	€	€
Jaarinkomen		
~ Bruto jaarloon	102.605	95.213
~ Vakantietoelage	8.208	7.283
<i>Totaal jaarinkomen</i>	<i>110.812</i>	<i>102.496</i>
~ Eenmalige uitkeringen	0	0
~ Pensioenlasten	7.929	6.838
Totaal bezoldiging	118.741	109.334

Tabel 25; Toelichting op de lastenverdeling; bezoldiging directie en Raad van Toezicht

De leden van de Raad van toezicht ontvangen als zodanig geen bezoldiging. Een redelijke vergoeding voor de door hen ten behoeve van Proefdiervrij gemaakte kosten wordt op declaratiebasis verstrekt.

De Raad van Toezicht heeft het bezoldigingsbeleid, de hoogte van de directiebeloning en de hoogte van andere bezoldigingscomponenten vastgesteld. Het beleid wordt periodiek geactualiseerd. Bij de bepaling van het bezoldigingsbeleid en de vaststelling van de beloning volgt Stichting AVS Proefdiervrij de Regeling beloning directeuren van goededoelenorganisaties (zie www.goededoelennederland.nl).

De regeling geeft aan de hand van zwaartecriteria een maximumnorm voor het jaarinkomen. De weging van de situatie bij Stichting AVS Proefdiervrij vond plaats door de RvT. Dit leidde tot een zogenaamde BSD-score van 375 punten met een maximaal jaarinkomen van EUR 133.171 (1 FTE/12 mnd.). De voor de toetsing, aan de geldende maxima, relevante werkelijke jaarinkomen van de directie bedroeg in 2025 voor D. Weijers (1 FTE/12 mnd.):

€ 110.813 Deze beloning bleef binnen de geldende maxima. De belaste vergoedingen/bijtellings, de werkgeversbijdrage pensioen en de overige beloningen op termijn stonden bovendien in een redelijke verhouding tot het jaarinkomen.

2.9.4 Huisvestingskosten

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Onderhoudskosten Pand	10.116	11.000	9.200
Overige huisvestingskosten	10.734	12.000	9.305
	20.851	23.000	18.505

Tabel 26; Toelichting op de lastenverdeling; huisvestingskosten

2.9.5 Kantoorkosten

	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Kantoorbenodigdheden	439		118
Reis-Verblijfkosten	2.939		2.608
Portokosten	4.122		4.180
Kopieerkosten	3.000		2.993
Huisstijl Items	13.898		16.039
Computer/Serverkosten	38.090		34.091
Vakliteratuur / lidmaatschappen	19.202		19.056
Verzekeringen	8.894		6.106
Overige kantoorkosten	32.986		38.374
	123.571	96.000	123.564

Tabel 27; Toelichting op de lastenverdeling; kantoorkosten

2.9.6 Algemene kosten			
	Realisatie 2025	Begroot 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Accountant	26.408	35.000	37.259
Kosten Raad van Toezicht	1.360	1.000	915
Salarisadministratie	1.681	4.500	4.816
div. algemene kosten	17.909	2.000	29.230
	47.359	42.500	72.220

Tabel 28; Toelichting op de lastenverdeling; algemene kosten

2.9.7 Afschrijvingen			
	Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
	€	€	€
Afschrijving kantoorpand	20.498	21.000	20.498
Afschrijving onderhoud kantoorpand	35.919	36.000	35.654
Afschrijving inventaris	1.089	2.000	1.089
Afschrijving hard- en software	9.780	9.000	9.622
Afschrijving website	0		0
	67.286	68.000	66.863

De afschrijvingen zijn berekend op basis van de volgende jaarlijkse afschrijvingspercentages: Pand 4%, onderhoud 20% en Software/website 33%. De materiële vaste activa worden ingezet in het kader van de bedrijfsvoering.

Tabel 29 Toelichting op de lastenverdeling; afschrijvingen

2.10 Enkelvoudige Balans en Staat van baten en lasten

Als aanvulling op voorgaande geconsolideerde Jaarrekening van Stichting AVS Proefdiervrij, de Anti Vivisectie Stichting en de Stichting Schoonheid Zonder Wreedheid, de enkelvoudige Balans en Staat van baten en lasten van Stichting AVS Proefdiervrij volgens richtlijn 650.

2.10.1 Enkelvoudige Balans per 31 december 2025

ACTIVA			
Vaste activa		2025	2024
		€	€
Materiële vaste activa	2.7.1 Materiële Vaste activa	535.299	599.070
Immateriële vaste activa	2.7.1 Materiële Vaste activa	0	0
Vlottende activa			
Effecten	2.7.2 Effecten	1.993.271	1.978.388
Vorderingen en activa	2.7.3 Vorderingen en activa	638.040	212.947
Liquide middelen	2.7.4 Liquide middelen	727.424	1.291.337
TOTAAL ACTIVA		3.894.034	4.081.741
PASSIVA			
Reserves en fondsen			
Reserves	2.7.5 Reserves en fondsen		
Continuïteitsreserve		1.578.763	1.332.784
Bestemmingsreserve		77.527	77.527
Reserve financiering activa		535.299	599.070
Instandhoudingsreserve		0	0
Bestemmingsreserve Projecten		1.040.450	1.057.355
		3.232.039	3.066.736
Fondsen			
Bestemmingsfondsen	2.7.6 Bestemmingsfondsen		
		11.943	21.720
		3.243.982	3.088.456
Langlopende schulden			
Langlopende projectverplichtingen	2.7.7 Langlopende projectverplichtingen	150.000	
Kortlopende schulden			
Kortlopende projectverplichtingen	2.7.8 Overige schulden en nog te betalen		
Overige nog te betalen	Overige nog te betalen	304.155	643.785
		195.897	349.500
		500.052	993.285
TOTAAL PASSIVA		3.894.034	4.081.741

Tabel 30 Enkelvoudige balans stichting AVS Proefdiervrij per 31 december 2025 na resultaatbestemming

2.10.2 Aansluitingsoverzicht Reserves en Fondsen

	2025	2024
Totaal saldo van Reserves en fondsen geconsolideerd	3.365.030	3.190.144
Totaal saldo van Reserves en Fondsen enkelvoudig	3.243.982	3.088.456
Totaal verschil	121.048	101.688
Aansluiting verschil		
Saldo van Reserves en fondsen Anti-Vivisectie Stichting (AVS)	121.048	101.688
Saldo van Reserves en fondsen Stichting Schoonheid zonder Wreedheid (SSZW)	0	0
Totaal aansluiting verschil	121.048	101.688

Tabel 31 Aansluitingsoverzicht reserves en fondsen AVS

2.10.3 Enkelvoudige Staat van baten en lasten

		Realisatie 2025	Begroting 2025	Realisatie 2024
		€	€	€
BATEN				
Baten van particulieren		3.252.926	2.682.826	3.039.576
Baten van bedrijven		0	0	0
Baten van stichtingen en verenigingen		278.250	150.000	159.551
Baten van subsidies van overheden		0	0	0
Totaal geworven baten	2.8.1	3.531.176	2.832.826	3.199.127
Baten als tegenprestatie voor de levering van producten en/of diensten	2.8.2	-581	0	-637
Totaal baten		3.530.595	2.832.826	3.198.490
LASTEN				
Besteed aan doelstellingen				
~ Fonds Proefdiervrij onderzoek		743.087	753.900	1.100.820
~ Overige Modules		195.307	220.500	352.851
~ Publiekscommunicatie		1.267.603	1.332.300	919.943
~ Communicatie Donateurs		511.957	502.867	452.687
Totaal besteed aan doelstellingen		2.717.953	2.809.567	2.826.301
Wervingskosten		683.219	638.170	638.170
Kosten beheer en administratie		140.534	175.700	175.700
Totaal lasten		3.541.706	3.642.924	3.610.534
Saldo voor financiële baten en lasten		-11.111	-810.098	-412.044
financiële baten en lasten	2.8.3	64.949	124.500	206.297
Saldo van baten en lasten		53.837	-685.598	-205.747

Tabel 32 Enkelvoudige staat van baten en lasten Stichting AVS Proefdiervrij 2025 en 2024

2.10.4 Aansluitingsoverzicht saldo Baten en Lasten

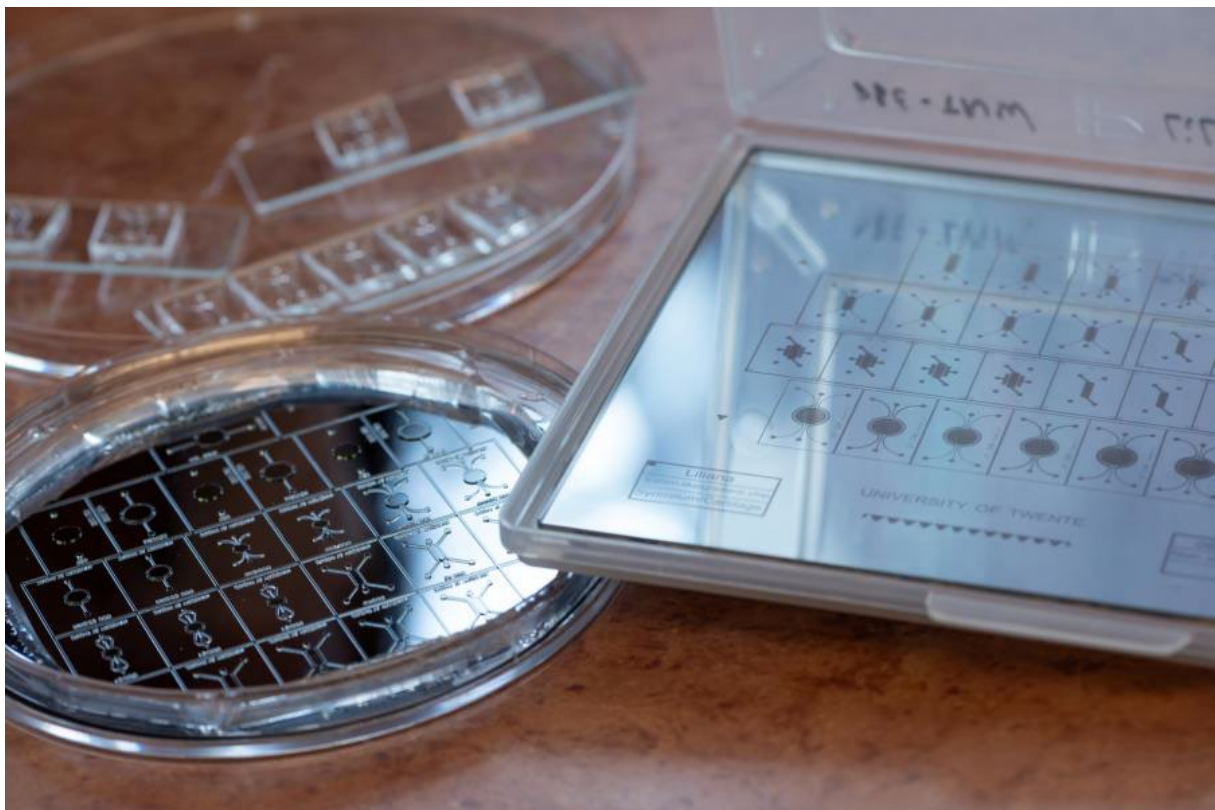
	2025	2024
Totaal saldo van baten en lasten geconsolideerd	174.886	-104.059
Totaal saldo van baten en lasten enkelvoudig	53.837	-205.747
Verschil	121.048	101.688
Aansluiting verschil		
Saldo van baten en lasten Anti-Vivisectie Stichting (AVS)	121.048	101.688
Saldo van baten en lasten Stichting Schoonheid zonder Wreedheid (SSZW)	0	0
Totaal aansluiting verschil	121.048	101.688

Tabel 33 Aansluitingsoverzicht saldo van baten en lasten AVS

2.10.5 Enkelvoudige Resultaatbestemming

	Realisatie 2025	Realisatie 2024
Bestemmingsfondsen	-9.777	21.720
Bestemmingsreserve Projecten	-118.558	-278.122
Bestemmingsreserve algemeen	0	0
Reserve financiering activa	-63.808	-52.000
Continuïteitsreserve	245.980	102.655
Saldo van baten en lasten	53.837	-205.747

Tabel 34 Resultaatbestemming 2025 en 2024 AVS

2.11 Grondslagen van waardering en bepaling van het enkelvoudige resultaat

2.11.1 Algemene grondslagen

De enkelvoudige jaarrekening van Stichting AVS Proefdiervrij is opgesteld op basis Richtlijn 650 voor “Richtlijn Fondsenwervende organisaties” van de Raad voor de jaarverslaglegging. Doel van deze richtlijn is inzicht te geven in de kosten van de organisatie en besteding van de gelden in relatie tot het doel waarvoor die fondsen bijeengebracht zijn. De jaarrekening is opgesteld in euro's.

Bij toepassing van de grondslagen en regels voor het opstellen van de jaarrekening vormt de leiding zich verschillende oordelen en schattingen die essentieel kunnen zijn voor de in de jaarrekening opgenomen bedragen. Indien het voor het geven van het in artikel 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de desbetreffende jaarrekeningposten.

Continuïteitsveronderstelling

De jaarrekening is opgesteld op basis van continuïteit van de organisatie.

2.11.2 Vergelijkende cijfers

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatbepaling zijn ongewijzigd gebleven ten opzichte van het voorgaande jaar.

2.11.3 Algemene grondslagen van waardering

Bij het opstellen van de jaarrekening is de Richtlijn Fondsenwervende organisaties gevolgd. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen tegen de geamortiseerde kostprijs.

2.11.4 Materiële vaste activa

Waardering van de materiële vaste activa vindt plaats tegen aanschafwaarde, verminderd met lineaire afschrijvingen welke zijn gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

de onderhoudskosten worden conform de componentenmethode geactiveerd en afgeschreven.

De afschrijvingspercentages zijn als volgt:

Pand	4%
Onderhoud pand	5% en 20% (afhankelijk van technische levensduur)
Inrichting	20%
Inrichting kantoor	20%
Kantoormachines (hardware)	33%
Software	33%

2.11.5 Effecten

Effecten worden bij eerste verwerking gewaardeerd tegen reële waarde. De aandelen, obligaties en beleggingsfondsen worden gewaardeerd tegen beurskoers. Alle gerealiseerde en niet-gerealiseerde waardeveranderingen worden in de staat van baten en lasten verantwoord onder resultaat beleggingen.

Transactiekosten voor aan- of verkopen worden via de staat van baten en lasten verantwoord. De effecten zijn volledig eigendom van Stichting AVS Proefdiervrij en staan ter vrije beschikking.

2.11.6 Reserves en fondsen

Reserves betreffen gelden ter vrije besteding van de stichting. Door het bestuur kunnen doelreserves worden aangehouden voor aanwending aan een specifiek doel.

Fondsen betreffen gelden die besteed moeten worden in het kader voor de doelstelling waarvoor deze ter beschikking zijn gesteld. Dit betreft het niet bestede deel van toegekende donaties en andere fondsen.

2.11.7 Vorderingen, liquide middelen, schulden en overlopende activa en passiva

De vorderingen, schulden en overlopende activa en passiva zijn opgenomen tegen geamortiseerde kostprijs, de liquide middelen zijn opgenomen tegen de nominale waarde. waardering geschiedt onder aftrek van een voorziening wegens oninbaarheid, gebaseerd op een individuele beoordeling van de vorderingen.

Onvoorwaardelijke projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een projectpartner op het moment van het genomen interne besluit en nadat dit besluit is gecommuniceerd met de projectpartner.

Voorwaardelijke projectverplichtingen leiden tot het ontstaan van een schuld aan een projectpartner op het moment van het genomen interne besluit, dit besluit is gecommuniceerd met de projectpartner en door de projectpartner aan de gestelde voorwaarden is voldaan.

2.11.8 Algemene grondslagen van resultaatbepaling

Het resultaat is bepaald als het verschil tussen de baten en alle hiermee verbonden kosten en andere aan het verslagjaar toe te rekenen lasten, met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen.

2.11.9 Baten

De baten zijn gevormd door alle aan het verslagjaar toe te rekenen opbrengsten.

Nalatenschappen worden opgenomen in het verslagjaar waarin de omvang van de nalatenschap betrouwbaar kan worden vastgesteld. Voorschotten worden verantwoord in het boekjaar waarin zij worden ontvangen.

Een bate uit nalatenschap kan betrouwbaar worden vastgesteld als, op grond van het stadium waarin de afhandeling van de nalatenschap zich bevindt, een betrouwbare schatting van de uiteindelijke (financiële) omvang van de nalatenschap kan worden gemaakt. Deze beoordeling vindt per nalatenschap plaats. Indien geen betrouwbare inschatting kan worden gemaakt van de bate uit nalatenschap, wordt deze bate onder de post niet in de balans opgenomen activa en verplichtingen opgenomen. Uitbetalingen in de vorm van voorschotten worden in het verslagjaar waarin ze worden ontvangen als baten uit nalatenschappen verwerkt. Giften in natura worden gewaardeerd tegen de reële waarde.

Baten van andere / verbonden organisaties zonder winststreven waaraan een terugbetalingsverplichting is verbonden bij het niet besteden van de bate overeenkomstig de projectvoorwaarden, worden verantwoord ter hoogte van de aangegane verplichting tot besteding, dan wel gemaakte kosten overeenkomstig de projectvoorwaarden. Baten van andere / verbonden organisaties zonder winststreven zonder terugbetalingsverplichting worden verwerkt in het jaar van toekenning.

2.11.10 Lasten

- (Im)materiële vaste activa worden vanaf het moment van gereedheid voor ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief. Over terreinen en vastgoedbeleggingen wordt niet afgeschreven. Indien een schattingswijziging plaatsvindt van de toekomstige gebruiksduur, dan worden de toekomstige afschrijvingen aangepast.
- (Project)subsidies en (project)bijdragen komen ten laste van het jaar waarin het besluit tot onvoorwaardelijke toekenning schriftelijk aan de partners is meegedeeld.

Financiële baten en lasten betreffen de op de verslagperiode betrekking hebbende renteopbrengsten en -lasten.

2.11.11 Personeelsbeloning

Salarissen, pensioenlasten en sociale lasten worden toegerekend aan de verslagperiode waarin deze verschuldigd zijn, in overeenstemming met de arbeidsovereenkomsten.

2.11.12 Kostentoerekening

De verstrekte projectbijdragen worden honderd procent toegerekend aan de doelbesteding van Proefdiervrij via het Fonds Proefdiervrij Onderzoek en Overige modules. De communicatiekosten worden verdeeld over de lastencategorieën op basis van directe toerekening. Alle overige kosten (Personeel, huisvesting, kantoor, algemene en afschrijvingskosten op grond van de fte. Jaarlijks worden de personeelsleden op basis van een planning verdeeld over de doelstellingen en de overige lasten.

Bij de verdeling is uitgegaan van de volgende verdeling van fte's (gemiddeld):

	fte's 2025	fte's 2024
Fonds Proefdiervrij onderzoek	1,80	1,70
Overige modules	0,90	1,00
Publiekscommunicatie	3,95	2,98
Communicatie Donateurs	3,25	2,30
Fondsenwerving	2,20	1,30
Beheer en administratie	<u>1,00</u>	<u>0,90</u>
Totaal	13,10	10,18

De norm voor kosten van beheer en administratie is gesteld op 4,5%.

2.12 Ondertekening

Vastgesteld en goedgekeurd te 's-Gravenhage op april 2026.

Mevrouw D. Weijers
Bestuurder

Mevrouw H. Leenen,
Voorzitter Raad van toezicht en portefeuille Communicatie en Marketing

Mevrouw E. Veenstra,
Lid raad van toezicht, portefeuille Personeel en Organisatie

De heer L. ten Siethoff,
Lid raad van toezicht, portefeuille Financiën

De heer R.H. Ostendorf,
Lid raad van toezicht, portefeuille Wetenschap

De heer J.A. Nekkers,
Lid raad van toezicht, portefeuille Innovatie

3. OVERIGE GEGEVENS

3.1 Controleverklaring van de onafhankelijk accountant

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: het Bestuur en de Raad van Toezicht van Stichting AVS Proefdiervrij

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2025

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2025 van Stichting AVS Proefdiervrij te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Stichting AVS Proefdiervrij op 31 december 2025 en van het resultaat over 2025 in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2025;
2. de geconsolideerde en enkelvoudige staat van baten en lasten over 2025; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Stichting AVS Proefdiervrij zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- het bestuursverslag;
- overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- alle informatie bevat die op grond van Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties' is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de Raad van Toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 650 'Fondsenwervende organisaties'. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de stichting in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de stichting te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Raad van Toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de stichting.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude en fouten ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen.

Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de stichting;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de stichting haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de stichting haar continuïteit niet langer kan handhaven;
- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij zijn verantwoordelijk voor het plannen en uitvoeren van de groepscontrole om voldoende en geschikte controle-informatie te verkrijgen met betrekking tot de financiële informatie van de entiteiten of bedrijfsonderdelen binnen de groep als basis voor het vormen van een oordeel over de jaarrekening. Tevens zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de beoordeling van de controlewerkzaamheden die in het kader van de groepscontrole zijn uitgevoerd. Wij dragen de volledige verantwoordelijkheid voor onze controleverklaring.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Den Haag, 21 april 2026

Share Impact Audit & Assurance B.V.

Was getekend,

M. Boelrijk-Doerga MSc RA